

विमान-वत्थु

राहुलसङ्ग्रहानेन
आनन्दकोसलानेन
जगदीसकस्सपेन च
सम्पादिते

उत्तमभिक्षुना पकासितो

२४८१ बुद्धवत्थरे (1937 A. C.)

वीर सेवा मन्दिर
दिल्ली

क्रम संख्या

१२४४

काल न०

२३४

५१०५
५

खण्ड

विमान-वत्थु

राहुलसङ्किरुचानेन
आनन्दकोसल्लानेन
जगदीसकस्सपेन च
सम्पावितो

उत्तमभिक्षुना पकासितो

२४८१ बुद्धवच्छरे (1937 A. C.)

प्राङ्निवेदनम्

पालिवाङ्मयस्य नागराक्षरे मुद्रण अत्यपेक्षितमिति नाविदितचरं भारती-
येनिहासविदिषुणाम् । मङ्कृतपालिभाषयोरनिसामीप्यादपि यत् परस्मह्मभ्य-
जिज्ञासुभ्यः मस्कृतज्ञेभ्य पालिग्रन्थराश्यवगाहत् दुष्कारमिव प्रतिभाति तत् लिपि-
भेदादेव । एतदर्थमयमस्माकमभिनव प्रयासः । अत्र नूतना अपि पाठभेदा निधेया
इत्यासीदस्माकं मनीषा पर कालात्ययभीत्याऽत्र प्रथमभागे धम्मपदादन्यत्र न तत्
कृतममूत् । अधोऽपिष्णीयु मन्निवेदिताः पाठभेदाः । प्रायः Pali Text Society
मुद्रितेभ्यो ग्रन्थेभ्य उद्धृताः ।

अर्थसाहाय्य विना अस्मत्समीहित हृदि तिगहितमेव स्यात् । तत्र भदन्तेन
उत्तमस्थवरेण साहाय्य प्रदाय महदुपकृतमिति निवेदयति—

कार्तिकशुक्लैकादश्या
२८८० बुद्धाब्दे

राहुलः सांक्रुत्यायनः
आनन्दः कौसल्यायनः
जगदीशः काश्यपश्च

9288

विषय-सूची

	पिट्टको		पिट्टको
१—पीठवग्गो	१	२२—भद्वित्थिकाविमानं	१७
१—पीठविमानं	१	२३—सोनविन्नाविमानं	१८
२—पीठविमानं	१	२४—दपोसथाविमानं	१९
३—पीठविमानं	२	२५—सुनिट्टाविमानं	२०
४—पीठविमानं	३	२६—सुविन्नाविमानं	२१
५—कुंजरविमानं	३	२७—भिक्षादायिकाविमानं	२१
६—नावाविमानं	४	२८—भिक्षादायिकाविमान	२२
७—नावाविमानं	५	३—पारिच्छत्तकवग्गो	२३
८—नावाविमानं	६	२९—उळारविमानं	२३
९—पदीपविमानं	७	३०—उच्छुविमानं	२३
१०—तिलदक्खिणाविमानं	८	३१—पल्लङ्कविमान	२४
११—पतिब्बताविमानं	८	३२—लताविमानं	२५
१२—पतिब्बताविमानं	९	३३—गुत्तिलविमानं	२६
१३—सुणिसाविमानं	१०	३४—दहल्लविमानं	३१
१४—सुणिसाविमानं	१०	३५—सेमवतीविमानं	३३
१५—उत्तराविमानं	११	३६—मल्लिकाविमानं	३४
१६—सिरिमाविमानं	१२	३७—विसालखिलविमानं	३५
१७—केसकारियविमानं	१३	३८—पारिच्छत्तकविमानं	३६
२—चित्तलतावग्गो	१४	४—मञ्जेट्टवग्गो	३७
१८—वासीविमानं	१४	३९—मञ्जेट्टकविमानं	३७
१९—लखुमाविमानं	१५	४०—पभस्सरविमानं	३७
२०—आचाम वायिकाविमानं	१६	४१—नागविमान	३८
२१—चण्डालविमानं	१७	४२—अलोणविमानं	३९

	पिटृङ्को		पिटृङ्को
४३—कञ्चिकदायकविमानं	३६	६—पायास्त्रिवग्गो	६३
४४—बिहारविमानं	४०	६५—अगारियविमानं	६३
४५—चतुरिदियविमानं	४२	६६—अगारियविमानं	६३
४६—अम्बविमानं	४३	६७—फलदायकविमानं	६४
४७—पीतविमानं	४३	६८—उपस्सयदायकविमानं	६४
४८—उल्लुविमानं वसमं	४४	६९—उपस्सयदायकविमानं	६५
४९—बन्दनविमानं	४५	७०—भिक्षदायकविमानं	६५
५०—रञ्जुमालाविमानं	४६	७१—यवपालकविमानं	६५
५—महारथवग्गो	४९	७२—कुण्डलीविमानं	६६
५१—मण्डुकदेवपुत्तविमानं	४९	७३—कुण्डलीविमानं	६६
५२—रेवतिविमानं	४९	७४—उत्तरविमानं	६७
५३—छत्तमाणवकविमानं	५१	७—सुनिक्खित्तवरगो	६८
५४—कक्कटारसविमानं	५३	७५—चित्तलताविमानं	६८
५५—द्वारपालकविमानं	५३	७६—नन्दनविमानं	६८
५६—करणीयविमानं	५४	७७—मणिथूणविमानं	६९
५७—करणीयविमानं	५४	७८—सुवण्णविमानं	६९
५८—सूत्रिविमानं	५५	७९—अम्बविमानं	७०
५९—सूत्रिविमानं	५५	८०—गोपालविमानं	७१
६०—नागविमानं	५६	८१—कन्थकविमानं	७२
६१—नागविमानं	५६	८२—अनेकवण्णविमानं	७३
६२—नागविमानं	५७	८३—मट्टकुण्डलिविमानं	७४
६३—चूलविमानं	५७	८४—सेरिस्सकविमानं	७६
६४—महारथविमानं	६०	८५—सुनिक्खित्तविमानं	७९

विमान-वत्थु

१—पीठ वग्गो

१—पीठविमानं (१।१)

पीठन्ते सोवण्णमयं उल्लार मनोजवं गच्छति येन काम ।
अलङ्कते मल्यधरे सुवत्थे ओभामसी विज्जुरिव'ब्भकूटं ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इध मिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पृच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकामि पुज्जं ।
केनामि एव जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिमा पभासतीति ॥३॥
सा देवता अत्तमना भोगल्लानेन पुच्छिता ।
पञ्हु पुट्ठा वियाकासि यम्म कम्मस्सिदं फल ॥४॥
अहं मनुस्सेमु मनुस्सभूता अब्भागताना सनकं अदामि ।
अभिवादयि अज्जलिक अकामि यथानुभावञ्च अदासि दानं ॥५॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इध मिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥६॥
अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमकासि पुज्जं ।
तेनमिह एव जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिमा पभासतीति ।
पीठविमानं पठमं ॥१॥

२—पीठविमानं (१।२)

पीठन्ते वेळुरियमयं उल्लार मनोजवं गच्छति येन कामं ।
अलङ्कते मल्यधरे सुवत्थे ओभाससि विज्जुरिव'ब्भ कूटं ॥१॥

केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
 पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्च ।
 केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिमा पभासतीति ॥३॥
 सा देवता अत्तमना भोगल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हुं पुट्टा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता अब्भागतानासनकं अदासि ।
 अभिवादायि अज्जलिकं अकासि यथानुभावञ्च अदासि दानं ॥५॥
 तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥६॥
 अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमकामि पुञ्च ।
 तेनमिह एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिमा पभासतीति ।

पीठविमानं दुतियं ॥२॥

३—पीठविमानं (११३)

पीठन्ते सोवण्णमयं उल्लार मनोजवं गच्छति येन कामं ।
 अलङ्कने मलयधरे सुवत्ये ओभासमि विज्जुगिव'भकूट ॥१॥
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
 पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्चं ।
 केनासि एव जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिमा पभासतीति ॥३॥
 सा देवता अत्तमना भोगल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हुं पुट्टा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 अप्पस्स कम्मस्स फलं ममेदं येनमिह एवं जलितानुभावा ।
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ॥५॥
 अहंसं विरजं भिक्खु विप्पसन्नमानविलं ।
 तस्स अदास'हं पीठं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥६॥
 तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥

अस्त्वामि ते भिक्षु महानुभाव मनुस्सभूता यमकासि पुञ्जं
तेनमिह एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ।

पीठविमानं ततियं ॥३॥

४—पीठविमानं (११४)

पीठन्ते वेळुरियमयं उळार मनोजवं गच्छति येन कामं ।
अलङ्कते मन्यधरे सुवत्थे ओभाससि विज्जुरिव'ब्भकूटं ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्जति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्जं ।
केनामि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
सा देवता अत्तमता मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
पञ्हं पुट्टा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'द फलं ॥४॥
अप्पस्स कम्मस्स फलं ममेदं येनमिह एवं जलितानुभावा ।
अहं मनुस्सेमु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ॥५॥
अइसं विरज भिक्षु विप्पसन्नमनाविल ।
तस्स अदास'हं पीठं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥६॥
तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्जति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥
अस्त्वामि त भिक्षु महानुभाव मनुस्सभूता यं अहं अकासि ।
तेनमिह एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥८॥

पीठविमानं चतुत्थं ॥४॥

५—कुञ्जरविमानं (११५)

कुञ्जरो ते वरारोहे नानारतनकप्पनो ।
रुचिरो धामवा जवसम्पन्नो आकासमिह समीहति ॥१॥
पदुमी पद्मपत्तक्खि पद्मुप्पलजुतिन्धरो ।
पद्मचृण्णाभिकिण्णङ्गो सोवण्णपोक्खरमालया ॥२॥

पदुमानुसतं मगं पद्मपत्थविभूसित् ।
 त्रिनं वग्मुमनुग्घाति मित गच्छति वारणो ॥३॥
 तस्स पक्कममानस्स सोवण्णक सारतिस्सरा ।
 तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ॥४॥
 तस्स नागस्स खन्धम्हि सुचिवत्था अलङ्कता ।
 महन्त अच्छरासंघं वण्णेन अतिरोचसि ॥५॥
 दानस्स ते इदं फलं अथो सीलस्स वा पत्तं ।
 अथो अञ्जलिकम्मस्स तम्मो अक्खाहि पुच्छिता ॥६॥
 सा देवता अत्तमना भोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्चं पुट्टा वियाकामि यस्स कमस्सिदं फलं ॥७॥
 दिस्वान गुणसम्पन्नं क्षायि ज्ञानरतं सतं ।
 अदासि पुप्फाभिकिण्णं आसनं दुस्ससन्धतं ॥८॥
 जप्पहुपदुमालाह आसनस्स समन्ततो ।
 अब्भोकिरिस्सं पत्तेहि पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥९॥
 तस्मं कम्मकुसलस्स इदम्मे तादिसं फलं ।
 सक्कारो गश्कारो च देवानं अपचिता अहं ॥१०॥
 यो वे सम्मा विमुत्तानं सन्तानं ब्रह्मचारिणं ।
 पमत्तो आसनं दज्जा एव नन्दे यथा अहं ॥११॥
 तस्मा हि अत्तवामेन महत्थम्भिकवता ।
 आसनं दातव्यं होति सरारन्निमधारितं ॥१२॥
 कुञ्जरविमानं पञ्चमं ॥५॥

६—नावाविमानं (१।६)

गुवण्णच्छदनं नावं नारि आरुह्य तिट्ठसि ।
 ओगाहमि पोक्खर्राणं पदुमं चिन्दमि पाणीना ॥१॥
 कूटागारा निवेसा ते विभत्ता भागमो मित्ता ।
 दहल्लमाना आभन्ति समन्ता चतुरां दिसा ॥२॥
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्जाति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
 पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुम्मभूता किमकामि पुच्छं ।
 केनासि एव जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥

सा देवता अत्तमना भोगल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्चं पुट्टा वियाकामि यस्म कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
 अहं मनुस्सेमु मनुस्सभूता पुग्गिमाया जातिया मनुस्सलोके ।
 दिस्वान भिक्खू तमिने किलन्ते उट्टाय पानुं उदकं अदासि ॥६॥
 यो वे किलन्तान पिपासितान उट्टाय पानु उदकं ददाति ।
 सीतोदका तस्म भवन्ति नज्जो पहूनमल्या बहुपुण्डरीका ॥७॥
 तमापया अनुपरिग्यन्ति मज्जदा सीतोदका वालुकमन्थना नदी ।
 अम्बा च साला निलका च जम्बुयो उट्टालका पातलियो च फुल्ला ॥८॥
 तं भूमिभागेट्ठि उपेत रूपं विमानमेट्ठं भुसमोभनानं ।
 तस्मेव कम्मस्सा'य विपाको एतादिसं पुञ्जाकता लभन्ति ॥९॥
 कूटागारा निवेसा मे विभत्ता भागसो मित्ता ।
 दहल्लमाना आभन्ति समन्ता चतुरो दिसा ॥१०॥
 तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्जति ।
 उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥११॥
 अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमकामि पुञ्ज ।
 तेनमिह एव जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिमा पभासती'ति ॥१२॥
 नावाविमानं छट्ठं ॥६॥

७—नावाविमानं (१।७)

सुवण्णच्छदनं नावं नारि आरुह्यह तिट्ठसि ।
 ओगाहसि पोक्खरणि पटुमं छिन्दसि पाणिना ॥१॥
 कूटागारा निवेसा ते विभत्ता भागसो मित्ता ।
 दहल्लमाना आभन्ति समन्ता चतुरो दिसा ॥२॥
 केन ते तादिसां वण्णो केन ते इधमिज्जति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
 पुच्छामि नं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकामि पुञ्जं ।
 केनामि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिमा पभासती'ति ॥४॥
 सा देवता अत्तमना भोगल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्चं पुट्टा वियाकासि यस्म कम्मस्सिदं फलं ॥५॥

अहं मनुस्त्रेसु मनुस्त्रभूता पुरिमाय जातिया मनुस्त्रलोके ।
 दिस्वान भिक्खु तसितं किलन्त उट्टाय पातु उदकं अदासि ॥६॥
 यो वे किलन्तस्स पिपासितस्स
 उट्टाय पातु उदकं ददाति
 सीतोदका तस्स भवन्ति नज्जो ।
 प्पहूतमत्या बहुपुण्डरीका ॥७॥
 तमापगा अनुपरियन्ति सब्बदा सीतोदका बालुकसन्धता नदी ।
 अम्बा च साळा तिलकाच जम्बुयो उट्टालका पाटलियो च फुल्ला ॥८॥
 त भूमिभागेहि उपेत रूपं विमानसेट्टुं भुससीभमान ।
 तस्मैव कम्मस्स अयं विपाको एतादिसं पुञ्जाकता लभन्ति ॥९॥
 तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इध मिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥१०॥
 अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्त्रभूता यमकासि पुञ्ज ।
 तेनमिह एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥११॥
 नावाविमानं सत्तमं ॥७॥

८—नावाविमानं (११८)

सुवण्णच्छदनं नावं नारि आरुय्ह तिट्ठमि ।
 ओगाहसि पोक्खरणि पदुमं छिन्दसि पाणिना ॥१॥
 कूटागारा निवेशा ते विभत्ता भागसो मित्ता ।
 ददल्लमाना आभन्ति समन्ता चतुरो दिसा ॥२॥
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
 पुच्छामि त देवि महानुभावे मनुस्त्रभूता किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एव जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥४॥
 सा देवता अत्तमता सम्बुद्धेनेव पुच्छिना ।
 पञ्हं पुट्टा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥५॥
 अहं मनुस्त्रेसु मनुस्त्रभूता पुरिमाय जातिया मनुस्त्रलोके ।
 दिस्वान भिक्खू तसितं किलन्ते उट्टाय पातु उदकं अदासि ॥६॥
 यो वे किलन्तान पिपासितानं उट्टाय पातु उदकं ददाति ।
 सीतोदका तस्स भवन्ति नज्जो प्पहूतमत्या बहुपुण्डरीका ॥७॥

तमापगा अनुपरियन्ति सब्बदा सीतोदका बालुकसन्थता नदी ।
 अम्बा च साला निलका च जम्बुयो उद्दालका पाटलियो च फुल्ला ॥८॥
 तं भूमिभागेहि उपेत रूपं विमानमेद्वं भुससोभमान ।
 तस्सेव कम्मस्स अयं विपाको एतादिसं पुञ्जकता लभन्ति ॥९॥
 कूटागारा निवेशा मे विभत्ता भागसो भिता ।
 दद्ल्लमाना आभन्ति समन्ता चतुरो दिसा ॥१०॥
 तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥११॥
 तेनम्हि एव जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ।
 एतस्स कम्मस्स अयं विपाको उद्दाय बुद्धो उदकं अपासी'ति ॥१२॥
 नावाविमानं अट्टमं ॥८॥

६—पदीपविमानं (१।६)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्व तिट्ठसि देवते ।
 ओभासेन्ति दिसा सब्बा ओमधी विय तारका ॥१॥
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च ने भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
 केन त्वं विमलोभासा अतिरोचसि देवते ।
 केन ते सब्बगत्तेहि सब्बा ओभामरे दिसा ॥३॥
 पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकामि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥४॥
 सा देवता अत्तमना भोगल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हं पुट्ठा वियाकामि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥५॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ।
 तमन्धकारम्हि तिमीसिकायं पदीपकालम्हि अदं पदीपं ॥६॥
 यो अन्धकारम्हि तिमीसिकायं पदीपकालम्हि ददाति दीप ।
 उप्पज्जति जोतिरसं विमानं पहतमल्यं बहुपुण्डरीकं ॥७॥
 तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥८॥

तेनाहं विमलोभासा अतिरोचामि देवता ।
 तेन मे सब्रगत्तेहि सब्वा ओभासरे दिसा ॥६॥
 अक्वामि ते भिक्वु महानुभाव मनुस्मभूता यमकासि पुञ्जं ।
 तेनम्हि एव जलितानुभावा वण्णो च मे सब्रदिसा पभासती'ति ॥१०॥
 पवीपविमानं नवमं ॥९॥

१०—तिलदक्खिणा विमानं (१।१०)

अभिवक्कन्तेन वण्णेन या त्व तिट्ठमि देवते ।
 ओभासेन्ती दिसा सब्वा ओमधी विय नारका ॥१॥
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्जति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसां पिया ॥२॥
 पुच्छामि त देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ज ।
 केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्रदिसा पभासती'ति ॥३॥
 सा देवता अत्तमता मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हुं पुट्टा वियाकामि यस्स कम्मस्सि'दं फल ॥४॥
 अह मनुस्सेमु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ।
 अद्दसं विग्गं बुद्धं विप्पसन्नमताविल ॥५॥
 आसज्ज दान अदासि अकामा तिलदक्खिणं ।
 दक्खिण्येयम्म बुद्धस्स पमन्ना मकेहि पाणिहि ॥६॥
 तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्जति ।
 उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसां पिया ॥७॥
 अक्वामि ते भिक्वु महानुभाव मनुस्सभूता यमकासि पुञ्जं ।
 तेनम्हि एव जलितानुभावा वण्णो च मे सब्रदिसा पभासती'ति ॥८॥
 तिलदक्खिणा विमानं दसमं ॥१०॥

११—पतिञ्चता विमानं (१।११)

कोञ्चा मयूरा दिविया च हंसा वग्गुस्सरा कोकिला सम्पतन्ति ।
 पुप्फाभिविण्णं गम्ममिद विमान अनेकचित्तरनारिमेवितं ॥१॥

तत्थ'च्छसि देवि महानुभावे इद्धी विकुब्बन्ति अनेकरूपा ।
 इमा च ते अच्छरायो ममन्ततो नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ॥२॥
 देविद्धि पत्तासि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ज ।
 केनामि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिमा पभामती'ति ॥३॥
 सा देवता अत्तमना भोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हं पुट्टा वियाकामि यस्स कम्मस्सि'द फल ॥४॥
 अहं मनुस्सेमु मनुस्सभूता पतिव्वता अनञ्जमना अहोमि ।
 माता व, पुत्तं अनुरक्खमाना कुट्टापिह तप्फरुम अबोच ॥५॥
 सच्चे ठिता भोमवज्जं पहाय दाने रता मंगलित्तभावा ।
 अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्ता सक्कञ्च दान विपुलं अदासि ॥६॥
 तेन मे तादिमो वण्णो तेन मे इधमिज्जति ।
 उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥
 अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमकामि पुञ्जं ।
 तेन'भिह् एव जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिमा पभामती'ति ॥८॥

पतिव्वताविमानं एकादसमं ॥११॥

१२—पतिव्वताविमानं (११२)

वेळुरियथम्भ रुचिरं पभस्सरं विमानमाख्ह अनेकचिन्त ।
 तत्थ'च्छसि देवि महानुभावे उच्चावचा इद्धि विकुब्बमाना ॥१॥
 इमा च ते अच्छरायो ममन्ततो नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ।
 देविद्धिपत्तामि महानुभावे मनुस्सभूता किमकामिमपुञ्जं ।
 केनामि एव जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिमा पभामती'ति ॥२॥
 सा देवता अत्तमना भोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हं पुट्टा वियाकामि यस्स कम्मस्सि'द फलं ॥३॥
 अहं मनुस्सेमु मनुस्सभूता उपासिता चक्खुमती अहोसि ।
 पाणातिपाना विरता अहोसि लोके अदिन्न परिवज्जयिस्स ॥४॥
 अमज्जपा नापि मुसा अभाणि मकेन सामिना अहोमि तुट्टा ।
 अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्ता सक्कञ्च दानं विपुलं अदासि ॥५॥
 तेन मे तादिमो वण्णो तेन मे इधमिज्जति ।
 उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥६॥

अक्खामि ते भिक्खु महानुभाव मनुस्सभूता यमहं अकासिं ।
तेन'भिह् एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥७॥

द्वितीय पतिब्बताविमानं द्वादसमं ॥१२॥

१३—सुणिसाविमानं (११३)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
ओभामेन्ती दिसा सब्बा ओमधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्जति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्जं ।
केनासि एव जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
सा देवता अत्तमना भोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
पञ्चं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मसि'द फलं ॥४॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता सुणिसा अहोमि समुरम्म घरे ।
अद्दस विरजं भिक्खु विप्पसन्नमनाविलं ॥५॥
तस्स अदासि'हं पूवं पमन्ना सकेहि पाणिहि ।
भागइढभागं दत्तवान मोदामि नन्दने वने ॥६॥
तेन मे तादिमो वण्णो तेन मे इधमिज्जति ।
उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥
तेन'भिह् एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥८॥

सुणिसाविमानं तेरसमं ॥१३॥

१४—सुणिसाविमानं (११४)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठमि देवते ।
ओभामेन्ती दिसा सब्बा ओमधी विय तारका ॥१॥
केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्जति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्जं ।
केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥

सा देवता अत्तमना मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हु पुट्टा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥४॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता मुणिसा अहोसिं समुरस्स घरे ।
 अद्दसं विरजं भिक्खु विप्पसन्नमनाविलं ॥५॥
 तस्स अदासि'हं भागं पसन्ना सकेहि पाणिहि ।
 कम्मासपिण्डं दत्त्वान मोदामि नन्दने वने ॥६॥
 तेन मे तादिसो वण्णो नेन मे इधमिज्जति ।
 उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥
 तेन'मिह एवं जलितानुभावा वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥८॥
 मुणिसाविमानं चुहसमं ॥१४॥

१५—उत्तराविमान (१।१५)

अभिवक्त्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठमि देवते ।
 ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओमधी विय तारका ॥१॥
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्जति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
 पुच्छामि त देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकामि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
 सा देवता अत्तमना मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हु पुट्टा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥४॥
 इस्सा च मच्छरियं अथोपठासो ।
 नाहोमि मत्त घरमावसन्तिया ॥
 अःकोधना भत्तु वमानुवत्तिनी ।
 उपोसथे ----- निच्चप्पमत्ता ॥५॥
 चानुद्दसि पञ्चदसि या च पक्खस्स अट्टमी ।
 पाटिहारियपक्खञ्च अट्टङ्गामुसमागतं ॥६॥
 उपोसथं उपदसि सदा सीलेसु संवुत्ता ।
 सञ्जामा सम्भ्वभागा च विमानं आवसाम'हं ॥७॥
 पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्जता
 येय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ॥८॥
 पञ्च सिक्खापदे रता अरियसच्चान कोविदा ।
 उपासिका चक्खुमतो गोलमस्स यसस्सिनो ॥९॥

साहं सकेन सीलेन यमसा च यस्मिन्ती ।
 अनुभोमि सकं पुञ्जं मुखिता चंमिह अनामया ॥१०॥
 तेन मे नादिमो वण्णो तेन मे इधमिज्जति ।
 उप्पज्जन्नि च मे भोगा ये केचि मनगो पिया ॥११॥
 अक्खागि ते भिक्खु महानुभाव मत्तुग्गभूता यमह अकासि ।
 तेनंमिह एवं जलितानुभावा वण्णो च मे मव्वदिमा पभासतीति ॥१२॥
 मम च भन्ते वचनेन भगवता पादे मिरमा वन्देय्यामि—
 उत्तरा नाम भन्ते उपाभिका भगवतो पादे मिरमा वन्दतीति ।
 अनच्छरियं थो पतेन भन्ते थं म भगवा अज्जनरस्म
 सागज्जाफले व्याकरेय्य । तं भगवा मकिदागामिफले व्याकामीति ।

उत्तराविमानं पण्णरसमं ॥१५॥

१६—सिरिमाविमानं (१।१६)

यत्ता च ते परमालङ्कता हया अधोमुखा अधमिगमा वली जवा ।
 अभिनिम्भिता पञ्चरथा गता च ते अन्वेन्ति त साग्थिचोदिता हया ॥१॥
 सा तिहुमि रथवरे अलङ्कता ओभामय जलमिव जोतिपावको ।
 पुच्छामि तं वरननु अनोमदम्मने कम्मा काया अत्तधिवर उपागमि ॥२॥
 कामग्गपत्तानम्पयाहु अनुत्तरा निम्माय निम्माय रमन्ति देवता ।
 तस्मा काया अच्छरगकामवण्णनी इधागता अनधिवर नमस्मितं ॥३॥
 कि त्व पुंरे सुत्तारगतमात्तरी इध केनामि त्वं अमितयसा मुखेधिता ।
 इद्धी च ते अनाधिवरा विट्ठरगगा वण्णो च ते दम दिमा विरोचनि ॥४॥
 देवैह त्व पग्गिवुनसवकता चामि कुनो चुता मुगतिगतामि देवते ।
 कम्म वा त्व वत्तनकरानुसासनी आचिक्ख मे त्व यदि बुद्धमाविका ॥५॥
 नगन्तरे नगरवरे मुभापिने पग्गिचार्गिका राजवरस्म मिरीमतो ।
 नच्च च गीते परममुमिक्खिता अह सिरिमानिसं राजगहे अवेदिमु ॥६॥
 बुद्धो च मे इयिमनिभो विनायको अदेमयि ममुदयदुक्खनिच्चत्तं ।
 असखत्त दुक्खनिगोध मस्मतं मग्गञ्चिमं अकुटिलमज्जसं मित्रं ॥७॥
 मुत्त्वानहं अमतपदं असखत्तं तथागतस्म अनधिवरस्स सासत्तं ।
 सीलेम्वह परममुसवृताअह धम्मे ठिता नरवरबुद्धदेमिते ॥८॥
 ज्ञात्वान तं विरज पदं असखत्तं तथागतेन नाधिवरेन देसितं ।
 तत्थेवह ममथसमाधिमाफुसि सा एव मे परमनियामता अहु ॥९॥

लद्धानहं अमतवरं विसेसनं एकङ्किसका अभिसमये विसेसयि ।
 असंसया बहुजनपूजिता अहं खिड्ढं रति पच्वनुभोमनष्पकं ॥१०॥
 एव अहं अमनदसम्हि देवता तथागतस्स नाधिवरस्म साविका ।
 धम्मदस्सा पठमफले पतिट्ठिता मोतापन्ना न च पुनमत्थि दुग्गति ॥११॥
 सा वन्दितु अनधिवर उपागमि पामादिते कुसलरते च भिक्खवो ।
 नमस्सितु समणसमागम सिव सगान्वा मिरिमतो धम्मराजिनो ॥१२॥
 दिस्वा मुनिं मुदिनमनम्हि पतिणता ।
 तथागत नरवरधम्मसारथिं ॥
 तण्हच्छिद कुमलरन विनायक ।
 वदामहं परमाहितानुकम्पकन्ति ॥

सिरिमाविमानं सोलसमं ॥१६॥

१७—केसकारियविमानं (११७)

इद विमानं रुचिर पभस्सर वेट्ठुरियथम्भं सतत मुनिस्मितं ।
 सुवण्णरुक्खेहि समल्लमोत्थत टान मम कम्मविपाक्कसम्भवं ॥१॥
 तत्रूपपन्ना पुरिमच्छरा इमा सतं महस्सानि मकेन कम्ममुना ।
 तुवं मि अज्जूपगता यमस्मिनी औभासय तिट्ठामि पुब्बदेवता ॥२॥
 ससी अधिगगयूह यथा विरोचनि नक्वत्तराज्जारिव ताक्कागण ।
 तथेव त्व अच्छरसगण इम दट्टल्लमाना यससा विरोचमि ॥३॥
 कुतो नु आगम्म अनोमदस्सने उपपन्ना त्व भवन मम इद ।
 भ्रमं व देवा तिदसा सहिन्दका सब्बेन तप्पामसे दस्मनेन तन्नि ॥४॥
 यमेतं सक्क अनुपुच्छमे मम कुतो चुता इध आगता तुव ।
 बारणसी नाम पुरत्थि कासिनं तत्थ पुरे अहोमि केसकारिका ॥५॥
 बुद्धे च धम्मे च पसन्नमानसा सघे च एकन्तिगता असंसये ।
 अखण्डसिक्खापदा आगतप्फला सम्भोधिधम्मे नियता अनामवाति ॥६॥
 तन्त्याभिनंदांमसे स्वागताञ्च ते धम्मेन च त्व यससा विरोचसि ।
 बुद्धे च धम्मे च पसन्नमानसे सघे च एकन्तिगते अमंसये ।
 अखण्डसिक्खापदे आगतप्फले सम्भोधिधम्मे नियते अनामयेति ॥७॥
 केसकारिय विमानं सत्तरसम ॥१७॥

उदान पक्ष पीठा, तयो नाश, पदीपनिन्दनिवण्ण । द्वे पनि, द्वे सुणिमा, उत्तग, मिरिमा, केसकारिका, वग्गो नेन. पक्व-चतीनि ।

इत्थि विमाने पठमो वग्गो ॥१॥

२—चित्तलता वग्गो

१८—दासीविमानं (१।१)

अपि सक्को 'व देविन्दो रग्गे चित्तलतावने ।
 समन्ता अनुपरियासि नारिगणपुरक्खिता ॥१॥
 ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ।
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इघमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
 पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एव जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
 सा देवता अत्तमना भोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हुं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सि'दं फलं ॥४॥
 अह मनुस्सेसु मनुस्सभूता दासी अहोसि परपेस्सिया कुले ।
 उपासिका चक्खुमतो गोतमस्स यस्सस्सिनो ॥५॥
 तस्स मे निक्कमो आसि सासने तस्स तादिनो ।
 कामं भिज्जतु 'य कायो नेव अत्येत्थसन्धन ॥६॥
 सिक्खापदानं पञ्चत्रं मग्गो सोवत्थिको सिवो ।
 अकण्ठको अगह्णो उज्जु सग्भि पवेदितो ॥७॥
 निक्कमस्स फलं पस्स यथिद पापुणित्थिका ।
 अयन्तणिका रज्जोमिह सक्कस्स वसवत्तिनो ॥८॥
 सट्ठि तुरियसहस्सानि पटिबोधं करोन्ति मे ।
 आलम्बो गग्गमो भीमो साधुवादि पसंसियो ॥९॥
 पोक्खरो च सुफस्सो च वीणा मोक्खा च नारियो ।
 नन्दा चेव सुनन्दा च सोणविष्सा सुच्चिम्भिका ॥१०॥
 अलम्बुसा मिस्सकेसी पुण्डरीकाति दाहणी ।
 एनियस्सा सुपस्सा च सुभट्टा मुबुकावढी ॥११॥
 एता अज्जा च सेय्यासे अच्छरानं पबोधिका ।
 ता मं कालेनुपागत्वा अभिभासन्ति देवता ॥१२॥

हृन्द नञ्चाम गायाम हृन्द तं रमयामसे ।
 नयिदं अकतपुञ्जानं कतपुञ्जानमेविदं ॥१३॥
 असोकं नन्दनं रम्मं तिबस्मानं महावनं ।
 सुखं अकतपुञ्जानं इध नत्थि परत्थि च ।
 सुखञ्च कतपुञ्जानं इध चेव परत्थि च ॥१४॥
 तेसं सहव्यकामानं कातब्बं कुसलं बहुं ।
 कतपुञ्जाहि भोदन्ति सग्गे भोगसमङ्गिनो'ति ॥१५॥

दासीविमानं पठमं ॥१॥

१६— लक्ष्मणाविमानं (२१२)

अभिककन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
 ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
 केन ते तादिसो वण्णो --- पे [१४] --- ॥२॥
 वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
 सा देवता अत्तमना भोगल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हं पुट्टा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 केवट्टुद्वारा निक्खम्म अहु मध्दं निवेसनं ।
 तत्थ संसरमानानं सावकान महेसिनं ॥५॥
 ओदनं कुम्मासं डाकं लोणसो वीरकञ्च' हं ।
 अदासि उजुभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
 चातुर्दासि पञ्चदासि या च पक्खस्स अट्टमी ।
 पाटिहारिय पक्खञ्च अट्टङ्गसुसमागतं ॥७॥
 उपोसथं उपवसिं सदा सीले सुसंवुता
 सञ्जमा संविभागा च विमानं आवसामहं ॥८॥
 पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्जता ।
 धेय्या च अतिचारा च भज्जपाना च आरका ॥९॥
 पञ्च सिक्खापदे रता अरियसञ्चान कोविदा ।
 उपासिका चक्खुमतो गोतमस्स यस्सिनो ॥१०॥
 तेन मे तादिसो वण्णो --- पे --- ॥११॥
 वण्णो च मे सब्बदिसा पभासती'ति ॥११, १२॥

मम च भन्ते वचनेन भगवतो पादे सिरसा वन्देय्यासिः—
 'लक्ष्मणा नाम भन्ते उपासिका भगवतो पदे सिरसा वन्दतीति'
 अनच्छरिय खोपनेतं भन्ते यं मं भगवा अञ्जतरस्मिं सामञ्जफले व्याकरेय्य ।
 तं भगवा सकदागामिफले व्याकासीति ।

लक्ष्मणा विमानं वृत्तियं ॥२॥

२०—आचाम दायिकाविमानं (२१३)

पिण्डाय ते चरन्तस्स तुण्हिभूतस्स तिट्ठतो ।
 दळिद्दा कपणा नारी परागारमवस्सिता ॥१॥
 या ते अदासि आचामं पसन्ना सकेहि पाणिहि ।
 सा हित्वा मानुसं देहं कं नु सादिसतं गताति ॥२॥
 पिण्डाय मे चरन्तस्स (तुण्हिभूतस्स) तिट्ठतो ।
 दळिद्दा कपणा नारि परागारं अवस्सिता ॥३॥
 या मे अदासि आचामं पसन्ना सकेहि पाणिहि ।
 सा हित्वा मनुस देहं विप्पमुत्ता इतो चुता ॥४॥
 निम्मानरतिनो नाम सन्ति देवा महिद्धिका ।
 तत्थ सा सुखिता नारि मोदिता चामदायिका ॥५॥
 अहो दानं वरा क्रिया कस्सपे सुपर्निट्ठितं ।
 पराभातेन दानेन इज्जित्य वत दक्खिन्ता ॥६॥
 या महेसित्तं कारेय्य चक्कवत्तिस्स राजिनो ।
 नारि सब्बङ्ग कल्याणी भत्तु च नोमदस्सिका ।
 एतस्साचामदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळ्ळसि ॥७॥
 सतं निक्खा सतं अस्सा सतं अस्सनरी रथा ।
 सतं कञ्जासहस्मानि आमुत्तमणिकुण्डला ।
 एतस्सा चामदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळ्ळसि ॥८॥
 सतं हेमवता नागा ईसा दन्ता उरूळ्ळहवा ।
 सुवण्णकच्छा मातङ्गा हेमकप्पनिवाससा ।
 एतस्सा चामदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळ्ळसि ॥९॥
 चतुस्रं महादीपानं इस्सरं यो घ कारये ।
 एतस्सा चामदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळ्ळसि ॥१०॥

आचाम दायिकाविमानं ततियं ॥३॥

२१—चण्डालिविमानं (२१४)

चण्डालि वन्द पादानि गोतमस्स यसस्सिनो ।
 तमेव अनुकम्पाय अट्टासि इसिसत्तमो ॥१॥
 अभिप्पसादेहि मनं अरहन्तमिह तादिनि ।
 खिप्पं पञ्जलिका वन्द परित्तं तव जीवितन्ती ॥२॥
 चोदिता भावितत्तेन सरीरन्तिमधारिता ।
 चण्डाली वन्दि पादानि गोतमस्स यसस्सिनो ॥३॥
 तमेवं अवधिगावि चण्डालि पञ्जलि ठितं ।
 नमस्समानं सम्बुद्धं अन्धकारे पभंकरं ॥४॥
 खीणासवं विगततरजं अनेजं एकं अरञ्जमिह रहो निसिन्न ।
 देविद्विपत्ता उपसद्धकमित्वा वन्दाम तं वीर महानुभाव ॥५॥
 सुवण्णवण्णा जलिता महावसा विमानं ओरुह् अनेकचित्ता ।
 परिवारिता अच्छरासद्गणेन का त्वं सुभे देवते वन्दसे ममं ॥६॥
 अहं भदन्त चण्डाली तया वीरेन पेसिता ।
 वन्दि अरहतो पादे गोतमस्स यसस्सिनो ॥७॥
 साहं वन्दित्व पादानि चुता चण्डालयोनिया ।
 विमानं सब्बसो भद् उपन्नमिह... नन्वने ॥८॥
 अच्छरानं सहस्सानि पुरक्खत्वा मं तिट्टन्ति ।
 तासाहं पवरा सेट्टा वण्णेन यससायुता ॥९॥
 पहतकतकल्याणा सम्पजाना पतिस्सता ।
 मुनि कारुणिकं लोके भन्ते वन्दितुमागता'ति ॥१०॥
 इदं वत्वान चण्डाली कतञ्जु कतवेदिनी ।
 वन्दित्वा अरहतो पादे तत्थे 'वन्तरधायतीति ॥११॥

चण्डालिविमानं चतुर्थं ॥४॥

२२—भद्रित्थिकाविमानं (२१५)

नीला पीता च काला च मञ्जिट्टा अथ लोहिता ।
 उच्चावचानं वण्णानं किञ्जक्कापरिवारिता ॥१॥
 मन्दारवानं पुष्फानं मालं धारोसि मूढनि ।
 न मे अञ्जेसु कापेसु हक्खा सन्ति सुमेघसे ॥२॥

केन वायं उपपन्ना तार्वतिसं यसस्सिनि ।
 देवते पुच्छिता 'चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
 भट्ठित्थिका'ति मं अञ्जिसु किम्बिलायं उपासिका ।
 सद्धा सीलेन सम्पन्ना संविभागरता सदा ॥४॥
 अच्छादनं च भत्तं च सेनासनं पदीपियं ।
 अदासि उज्जुभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥५॥
 चानुद्दसि पंचदासि याव पक्खस्स अट्ठामि ।
 पातिहारिय पक्खञ्च अट्ठंगसुसमागत ॥६॥
 उपोसथं उपवासि सदा सीले सुसंवुता ।
 पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्जता ॥७॥
 येय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ।
 पञ्चसिक्खापदे रता अरियसञ्चान कोविदा ॥८॥
 उपासिका चक्खुमतो अप्पमादविहारिनी
 कतावकासा कतकुसला ततो चुता सयम्पभा अनुविचरामि नन्दनं ॥९॥
 भिक्खू च'हं परमहितानुकम्पके अभोजयि तपस्सियुगं महामुनिं ।
 कतावकासा कतकुसला ततो चुता सयंपभा अनुविचरामि नन्दनं ॥१०॥
 अट्ठङ्गिकं अपरिमितं सुखावहं उपोसथं सततमुपावासि अहं ।
 कतावकासा कतकुसला ततो चुता
 सयम्पभा अनुविचरामि नन्दनन्ति ॥११॥
 भट्ठित्थिकाविमानं पञ्चमं ॥५॥

२३—सोनदिन्नाविमानं (२।६)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
 ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इध मिज्जन्ति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥२॥
 पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासती'ति ॥३॥
 सा देवता अत्तमना भोगल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्चं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥

सोणविस्मा ति मं अञ्जिंसु नालन्दायं उपासिका ।
 सद्धासीलेन सम्पन्ना संविभागरता सदा ॥५॥
 अच्छादनञ्च भत्तञ्च सेनासनं पदीपियं ।
 अदासि उज्जुभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
 चानुद्दसि पञ्चदसि या च पक्खस्स अट्टमि ।
 पतिहारियपक्खञ्च अट्टङ्गसुसमाहित ॥७॥
 उपोसथं उपवासि सदा सीले सुसंवुता ।
 पाणातिपाता विरता मुसावादा सुसञ्जता ॥८॥
 येय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ।
 पञ्च सिक्खापदे रत्ता अरियसच्चान कोविदा ।
 उपासिका चक्खुमती गोतमस्स यस्सस्सिनो ॥९॥
 तेन मे तादिसो वण्णो ... पे ...
 वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥१०,११॥

सोणविस्माविमानं छट्ठ ॥६॥

२४—दपोसथाविमानं (२१७)

अभिबकन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
 ओभासेन्ति दिसा सब्बा ओसधी विथ तारका ॥१॥
 केन ते तादिसो वण्णो पे.....
 वण्णो च ते सब्ब दिसा पभासतीति ॥२,३॥
 सा देवता अत्तमना..... पे.....
 यस्स कम्मस्सिदं फल ॥४॥
 उपोसथा ति मं अञ्जिंसु साकेतायं उपासिका ।
 सद्धा सीलेन सम्पन्ना संविभाग रता सदा ॥५॥
 अच्छादनञ्च भत्तञ्च सेनासनं पदीपियं
 अदासि उज्जुभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
 चानुद्दसि पञ्चदसि या व पक्खस्स अट्टमी ।
 पातिहारियपक्खञ्च अट्टङ्गसुसमागतं ॥७॥
 उपोसथं उपवासि सदा सीले सुसंवुता ।
 पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्जता ॥८॥

येय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ।
 पञ्च सिक्खापदे रता अरियसञ्चान कोविदा ।
 उपासिका चक्खुमतो गोतमस्स यस्सिस्सो ॥९॥
 तेन मे तादिसो वण्णो ... पे...
 वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥१०,११॥
 अभिक्खनं नन्दनं सुत्वा छन्दो मे उपपज्जथ ।
 तत्थ चित्तं पणिधाय उपपन्नमिह नन्दनं ॥१२॥
 नाकासि सत्थुवचनं बुद्धस्साविच्चवन्धुनो ।
 हीने चित्तं पणिधाय सम्मिह पच्छानुतापिनी ॥१३॥
 कीव चिरं विमानस्मि इध वस्समुपोसथे ।
 देवते पुच्छिता' चिक्ख यदि जानासि आयुनो ॥१४॥
 सट्ठिवस्ससहस्सानि तिस्सो च वस्सकोटियो ।
 इध ठत्वा महामुनि हतो चुता गमिस्सामि मम्स्सानं सहव्यतन्ति ॥१५॥
 मा त्वं उपोसथे भयि सम्बुद्धेनासि व्याकता ।
 सोतापन्ना विसेसयि पहीना तव दुग्गतीति ॥१६॥

उपोसथाविमानं सत्तमं ॥७॥

२५—सुनिहाविमानं (२।८)

अभिवक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
 ओभासेन्तो दिसा सब्बा ओसर्धा विय तारका ॥१॥
 केन ते तादिसो वण्णो ... पे... वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२,३॥
 सा देवता अत्तमना ... पे... यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 सुनिहाति मं अञ्जिंसु राजगहस्मि उपासिका ।
 सद्धासीलेन सम्पन्ना संविभागरता सता ॥५॥
 अच्छानञ्च भत्तञ्च सेनासनं पदीपियं ।
 अदासि उज्जभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
 चानुद्दसि पञ्चदसि याच पक्खस्स अट्टमी ।
 पाटिहारियपक्खञ्च अट्टङ्गसुसमागतं ॥७॥
 उपोसथं उपवासि सदा सीले सुसंवुना ।
 पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्जता ॥८॥

थेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ।
 पञ्चसिक्खापदे रता अरियसच्चान कोविदा ।
 उपासिका चक्खुमतो गोतमस्स यसस्सिनो ॥१॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति—१०, ११॥
 सुनिहाविमानं अट्टमं ॥८॥

२६—सुदिन्नाविमानं (२।६)

अभिवक्त्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
 ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
 केन ते तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२, ३॥
 सा देवता अत्तमना . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 सुविन्नाति मं अञ्जिंसु राजगहाम्ह उपासिका ।
 सद्धासत्तेन सम्पन्ना संविभागरता मदा ॥५॥
 अच्छादनञ्च भत्तञ्च सेनामनं पदीपियं ।
 अदासि उज्जुभूतेमु विप्पमत्तेन चेतसा ॥६॥
 चातुद्दसि पञ्चदसि या च पक्खस्स अट्टमो ।
 पाटिहारियपक्खञ्च अट्टङ्गसुसमागतं ॥७॥
 उपोसयं उपवसि सदा सीले सुसम्बुत्ता ।
 पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्जाता ॥८॥
 थेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ।
 पञ्चसिक्खापदे रता अरियसच्चान कोविदा ।
 उपासिका चक्खुमतो गोतमस्स यसस्सिनो ॥९॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . .
 वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥१०, ११॥
 सुविन्नाविमानं नवमं ॥९॥

२७—भिक्षादायिकाविमानं (२।१०)

अभिवक्त्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
 ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥

केन ते तादिसो वण्णो...पे... वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२,३॥
 सा देवता अत्तमना...पे...यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ।
 अहंसं विरजं बुद्धं विप्पसन्नमनाविलं ॥५॥
 तस्स अदास'हं भिक्खं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥६॥
 तेन मे तादिसो वण्णो...पे...वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७,८॥
 भिक्खादायिकाविमानं बसमं ॥१०॥

२८—भिक्खादायिकाविमानं (२।११)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
 ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
 केन ते तादिसो वण्णो...पे... वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२,३॥
 सा देवता अत्तमना...पे...यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ॥५॥
 अहंसं विरजं भिक्खुं विप्पसन्नमनाविलं ।
 तस्स अदासहं भिक्खं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥६॥
 तेन मे तादिसो वण्णो...पे...वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७॥
 दुतिय भिक्खादायिकाविमानं एकावसं ॥११॥

उदानं--

दासि चैव जखुमा च षथ काचाम्-दायिका ।
 चण्ढानि भद्रित्तिका चैव होनदिक्का उपोसया ।
 निदा चैव सुदिक्का च द्वे च भिक्खाय दायिका ।
 बग्गेतेन पशुञ्चतीति

इत्थि विमाने दुतियवग्गो ॥२॥

भाष्यवारं पठमं ॥१॥

३—पारिच्छिन्नक वग्गो

२६—उळारविमानं (३।१)

उळारो ते यसो वण्णो सब्बा ओभासते दिसा ।
 नारियो नच्चन्ति गायन्ति देवपुत्ता अलङ्कता ॥१॥
 मोदन्ति परिवारेन्ति तव पूजाय देवते ।
 सोवण्णानि विमानानि तविमानि सुदस्सने ॥२॥
 तुवम्पि इस्सरा तेसं सब्बकामसमिद्धिनं ।
 अभिजाता महन्तासि देवकाये पमोदसि ।
 देवते पुच्छिता चिक्ख यस्स कम्मस्सिदं फलन्ति ॥३॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता दुस्सीले कुले सुणिसा अहोसि ॥४॥
 अस्सद्धेसु कदरियेसु सद्धासीलेन सम्पन्ना
 पिण्डाय चरमानस्स अपूर्वं ते अदासहं ॥५॥
 तदाहं सस्सुपा' चिक्खिं समणो आगतो इध
 तस्स अदासहं पूर्वं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥६॥
 इतिस्सा सस्सु परिभासि अविनीता तुवं वधू
 न मं सम्पुच्छित्तुं इच्छि समणस्स ददामहं ॥७॥
 ततो मे सस्सु कुपिता पहासि मुसलेन मं
 कुतङ्गञ्चि अवधि मं नासक्खिं जीविनु चिरं ॥८॥
 साहं कायस्स भेदा च विप्पमुत्ता ततोचुना
 तावत्तिसान देवानं उपपन्ना सहव्यतं ॥९॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥१०, ११॥
 उळारविमानं पठमं ॥१॥

३०—उळ्ळुविमानं (३।२)

ओभासयित्वा पथविं सदेवकं अतिरोचसि चन्दिमसूरिया विय ।
 सिरिया च वण्णेन यसेन तेजसा ब्रह्मा' व देवि तिदसे सहिन्दके ॥१॥

पुच्छामि तमुपलमालधारिनि आवेळिनि कञ्चनसन्निभरुचि ।
 अलंकते उत्तमवत्यधारिनि का त्वं मुभे देवते वन्दसे मम ॥२॥
 किं त्वं पुरे कम्ममकासि अत्तना मनुस्सभूता पुरिमाय जातिया ।
 दानं सुचिण्णं अथ सीलसञ्जामं केन्पपत्ता मुगतिं यसस्सिनी ।
 देवते पुच्छिता' चिवख किस्स कम्मस्सिदं फलन्ति ॥३॥
 इदानि भन्ते इम मेव गामे पिण्डाय अम्हाकं घरं उपागमि ।
 ततो उच्छु अस्सादासिं खण्डिकं पसन्नचित्ता अनुलाय पीतिया ॥४॥
 सस्सु च पच्छा अनुपुञ्जते ममं कहसु उच्छु वधुके अवाकरि ।
 न छड्डितं न च खादितं मया सन्तस्स भिव्वुस्स सयं अदासहं ॥५॥
 तुय्हं इदं इस्सरियमथो ममं इतिस्सा सस्सु परिभासते ममं ।
 पीठं गहेत्वा पहारं अदासि मे ततो चुना कालकत्ताम्हि देवता ॥६॥
 तदेव कम्मं कुमलं कतं मया सुखञ्च कम्ममनुभोमि अत्तना ।
 देवेहि सद्धि परिचारियामहं मोदानहं कामगुणेहि पञ्चहि ॥७॥
 तदेव कम्मं कुसलं कतं मया सुखञ्च कम्मा अनुभोमि अत्तना ।
 देविन्दगुत्ता तिदसेहि रक्खिता समप्पिता कामगुणेहि पञ्चहि ॥८॥
 एतादिसं पुञ्जाफलं अनप्पकं महाविपाका मम उच्छुदक्खिणा ।
 देवेहि सद्धि परिचारियामहं मोदापद्दं कामगुणेहि पञ्चहि ॥९॥
 एतादिसं पुञ्जाफलं अनप्पकं महाजुतिका मम उच्छुदक्खिणा ।
 देविन्दगुत्ता तिदमेहि रक्खिता सहस्सनेत्तोरिव नन्दने वने ॥१०॥
 तुवञ्च भन्ते अनुकम्पकं विदु उपेच्च वान्दि कुमलञ्च पुच्छिया ।
 ततो ते उच्छुस्स अदासि खण्डिकं पसन्नचित्ता अनुलाय पीतियानि ॥११॥
 उच्छुविमानं वुत्तिथं ॥२॥

३१—पल्लङ्कविमानं (३।३)

पल्लङ्कमेदुं मणिसोणचित्ते पुप्फाभिकिण्णे सयने उळारे ।
 तत्यच्छासि देवि महानुभावे उच्चावचा इद्धि विकुब्बमाना ॥१॥
 इमा च ते अच्छरायो समन्ततो नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ।
 देविद्विपत्तासि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
 अहं मनुस्सेमु मनुस्सभूता अह्ढे कुले सुणिसा अहोसि ।
 अवकोधना भत्तुवसानुवत्तिनी अप्पमत्ता उपोसथे ॥३॥

मनुस्सभूता दहरा अपाविका पसन्नचित्ता पतिमाभिरार्घयि ।
 दिवा च रत्तो च मनापचारिणी अहं पुरे सीलवती अहोसि ॥४॥
 पाणातिपाता विरता अचोरिया संमुद्धकाया सुचि ब्रह्मचारिणी ।
 अमज्जपाना च मुसा अभाणी सिक्खापदेसु परिपूरकारिणी ॥५॥
 चातुहसि पञ्चदासि याव पक्खस्स अट्टमी ।
 पाटिहारिकपक्खं च पसन्नमानसा अहं ॥६॥
 अट्टङ्गपेत्तं अनुद्धम्मचारिणी उपोसथं पीतिमना उपावसि ।
 इमञ्च अरियं अट्टङ्गवरेट्टपेत्तं समादयित्वा कुसलं सुखुद्दयं ॥७॥
 पतिमिह कल्याणि वसानुवत्तिनी अहोसि पुब्बे सुगतस्स साविका ।
 एतादिसं कुसल जीवलोके कम्मं करित्तवान विसेसभागिनी ॥८॥
 कायस्स भेदा अभिसम्परायं देविट्ठिपत्ता सुगतिमिह आगता ।
 विमानपासादवरे मनोरमे परिवारिता अच्छरामगणेन ।
 सयंपभा देवगणा रमन्ति मं दिघायुकि देवविमानमागतन्ति ॥९॥
 पल्लङ्कुविमानं ततियं ॥३॥

३२—लताविमानं (३।४)

लता च सज्जा पवरा च देवता अच्छिम्पनीराजवरस्स मिरीमती ।
 सुता च रज्जो वेस्सवणस्स धीता राजीमती घम्मगुणंहि सोभिता ॥१॥
 पञ्चेत्थ नारियो अगमंसु न्हायितुं सीतोदकं उप्पल्लिन सिवं नदि ।
 ता तत्थ न्हायित्व रमित्वा देवता नच्चित्वा गायित्वा सुतालनं व्रवि ॥२॥
 पुच्छामि तं उप्पलमालधारिणी आवेडिनी काञ्चन मधिभत्तचे ।
 पंतरेत्ताम्बक्खि नभेव सोभणे दिघायुकी केन कतो यमो तव ॥३॥
 केनासि भदे पतिनो पियतरा विमिट्टकल्याणितरस्म रूपनो ।
 पदक्खिणा नच्चगीतवादिते अचिक्कनो त्वं नरनारिपुच्छिताति ॥४॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता उट्टारभोगे कुले सुणिसा अहोसि ।
 अक्कोधना भत्तुवसानुवत्तिनी अप्पमत्ता उपोसथे ॥५॥
 मनुस्सभूता दहरा अपाविका पसन्नचित्ता पतिमाभिरार्घयि ।
 सदेवरं सससुरं सदासक अभिरार्घयि तमिह कतो यसो मम ॥६॥
 साहं तेन कुसलेन कम्मुना चतुम्भि ठानेसु विसेममज्जगा ।
 आयुञ्च अणुञ्च सुखं बलञ्च खिड्डं रति पच्चनुभोम नप्पकं ॥७॥

सुतं नुतं भासति यं अयं लता य नो अपुच्छिह्म अकित्तयीनो ।
 पतिनो किरम्हाकं विसिट्टा नारिनां गती च नेसं पवरा च देवता ॥८॥
 पतीसु धम्मं पचराम सब्बा पतिव्वता यथा भवन्ति इत्थियो ।
 पतीसु धम्मं पचरित्त्व सब्बा लच्छामसे भासतिपाँ अयं लता ॥९॥
 सीहो यथा पव्वतसानुगोचरो महित्धरं पव्वतभावसित्वा ।
 पसह्मं गत्त्वा इतरे चतुप्पदे खुद्दे भिगे खादति मंसभोजनो ॥१०॥
 तथेव सद्धा इध अरियसाविका भत्तारं निस्साय पति अनुव्वता ।
 कोषं वधित्वा अनुभुय्य मच्छेरं सग्गम्हि सा मोदति धम्म चारिनीति ॥११॥
 लताविमानं चतुत्थं ॥४॥

३३—गुत्तिलविमानं (३।५)

वत्सुत्तमदायिका

(१) पुष्कलमदायिका—

सत्तन्तिं सुमधुरं रामनेय्यमवाचीय ।
 सोम रद्धग्ग्मिह अवहेति सरणं मे होहि कोसियाति ॥१॥
 अहं ते सरण होमि अहमाचरियपूजको ।
 न तं जहिस्सति सिस्सो सिस्समाचरिय जेस्सनीति ॥२॥
 अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
 ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥३॥
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्जति ।
 उप्पजन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥४॥
 पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ज ।
 केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥
 सा देवता अत्तमना मोगगल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥६॥
 वत्सुत्तमदायिका नारि पवरा होति नरेसु नारिसु ।
 एवं पियरूपदायिका मनाप दिव्वं सा लभते उपेच्च ठानं ॥७॥
 तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
 अच्छरा सहस्ससाहं पवरा पस्स पुञ्जस्स विपाकं ॥८॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥९, १०॥

(इतरं चतुरविमानं यथा वत्थुदायिकाविमानं तथा वित्यारेतब्बं)
 ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ।
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इघमिज्जति ।
 उप्पजन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥४॥
 पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥
 सा देवता अत्तमना भोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥६॥
 वत्थुत्तमदायिका नारि पवरा होति नरेसु नारीसु ।
 एवं पियरूपदायिका मनापं दिब्बं सा लभते उपेच्च ठानं ॥ ७॥
 तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
 अच्छरा सहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्जस्स विपाकं ॥८॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . . पे . . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥९, १०॥

(१) मनुत्तमदायिका—

ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ।
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इघमिज्जति ।
 उप्पजन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥४॥
 पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥
 सा देवता अत्तमना भोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हं पुट्ठा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥६॥
 वत्थुत्तमदायिका नारि पवरा होति नरेसु नारिसु ।
 एवं पियरूपदायिका मनापं दिब्बं सा लभते उपेच्च ठानं ॥७॥
 तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
 अच्छरा सहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्जस्स विपाकं ॥८॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . . पे . . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥९, १०॥

(१) फलुत्तमदायिका—

ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ।
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इघमिज्जति ।
 उप्पजन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥४॥

पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥
 सा देवता अत्तमना मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हुं पुट्टा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥६॥
 वत्युत्तमदायिका नारि पवरा होति नरेसु नारिसु ।
 एवं पियरूपदायिका मनापं दिब्बं सा लभते उपेच्च ठानं ॥७॥
 नस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी ह्मस्मि ।
 अच्छरा सहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्जस्स विपाकं ॥८॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥९, १०॥

(४) रत्तुत्तमदायिका—

ओभासेत्ती दिसा सब्बा ओमथो विय तारका ।
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इवमिज्जति ।
 उप्पजन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥४॥
 पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभामतीति ॥५॥
 सा देवता अत्तमना मोग्गल्लानेन पुच्छिता ।
 पञ्हुं पुट्टा वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥६॥
 वत्युत्तमदायिका नारि पवरा होति नरेसु नारिसु ।
 एवं पियरूपदायिका मनापं दिब्बं सा लभते उपेच्छ ठानं ॥७॥
 नस्सा मे पस्स विमान अच्छरा कामवण्णिनी ह्मस्मि ।
 अच्छरामहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्जस्स विपाकं ॥८॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . पे . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥९, १०॥

(१) अभिक्कन्तेन वण्णेन . . (३-५) वण्णो च ते सब्बदिसा पभामतीति ८३-४५

सा देवता अत्तमना . . (६) . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४६॥
 गन्धपञ्चङ्गुलिकं अहं अदासि कस्सपस्स भगवतो धूपस्मि ॥४७॥
 तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवण्णिनी ह्मस्मि ।
 अच्छरासहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्जानं विपाकं ॥४८॥
 . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥४९, ५०॥
 इतरं चतुर—विमानं यथा गन्धपञ्चङ्गुलिकं विमानं तथा वित्थारेतब्बं
 अच्छरासहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्जानं विपाकं ॥४८॥
 वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥४९, ५०॥

(२) अभिक्कन्तेन वण्णेन . . पे (११३-५)

वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४३-४५॥
 सा देवता अत्तमना . . पे (६) . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४६॥
 भिक्खुं चाहं भिक्खुनियो च अहंसामि पत्थ पटिपण्णे ।
 तेसाहं धम्मं सुत्वान एकूपोसथ उपवसिसं ॥५४॥
 तस्सा मे पस्स विमान अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
 अच्छरासहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाकं ॥४८॥
 वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥४९, ५०॥

(३) अभिक्कन्तेन वण्णेन . . पे (११३-५)

वण्णो च ते सब्बदिमा पभासतीति ॥४३-४५॥
 सा देवता अत्तमना . . पे (६) . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४६॥
 उदके टिता उदकमदासि भिक्खुनो चित्तेन विप्पसन्नेन ।
 तस्सा मे पस्स विमान अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
 अच्छरासहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाकं ॥४८॥
 वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥४९, ५०॥

(४) अभिक्कन्तेन वण्णेन . . . पे (११३-५)

वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४३-४५॥
 सा देवता अत्तमना . . पे (६) . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४६॥
 सस्सुञ्चाहं सस्सुरे चे चण्डिके कोधरे च फरुसे च ॥५५॥
 अनुस्सुय्यिका उपट्ठासि अप्पमत्ता सकेन सीलेन ॥५६॥
 तस्सा मे पस्स विमान अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
 अच्छरासहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाकं ॥४८॥
 वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥४९, ५०॥

(५) अभिक्कन्तेन वण्णेन . . पे (११३-५)

वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४३-४५॥
 सा देवता अत्तमना . . पे (६) . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४६॥
 परकम्मकारि आसि अत्थेनातन्दिता दासी ।
 अक्कोधना अनतिमानि संविभागिनी सकस्स भातस्स ॥६१॥
 तस्सा मे पस्स विमान अच्छरा कामवण्णिनी हमस्मि ।
 अच्छरासहस्सस्साहं पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाकं ॥४८॥
 वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥४९, ५०॥

(६) अभिक्कन्तेन वण्णेन . पे (१, ३-५)

वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४३-४५॥

सा देवता अत्तमना . पे (६) . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४६॥

खीरोदनमहमदासीम् भिक्खुनो पिण्डाय चरन्तस्स ।

तेसु पञ्च वीसति विमानं यथा खीर-दायिका-विमानं तथा कित्थारेतम्बं ।

(७) अभिक्कन्तेन वण्णेन . पे . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ।

सा देवता अत्तमना . पे . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥९४॥

तस्सा मे पस्स विमानं अच्छरा कामवणिणी ह्मस्मि ।

- (१) फाणितं
- (२) उच्छुखण्डिकं
- (३) तिम्वरूसकं
- (४) कक्कारिकं
- (५) एळालुकं
- (६) वल्लीफलं
- (७) फारूसकं
- (८) हत्थप्पतापकं
- (९) साकमुट्ठिं
- (१०) पुप्फकमुट्ठिं
- (११) मूलकं
- (१२) निम्बमुट्ठिं अहं अदासि भिक्खुनो पिण्डाय चरन्तस्स . पे . . ॥७५॥
- (१३) अम्बकञ्जिकं
- (१४) दोगिनिम्मुज्जनं
- (१५) कायबन्धनं
- (१६) अंसवट्टुकं
- (१७) अयोगपट्टं
- (१८) विभूपनं
- (१९) तालवण्ठं
- (२०) मोरहत्थं
- (२१) छत्तं
- (२२) उपाहनं
- (२३) पूबं

(२४) मोदकं

(२५) सक्खलिं

तस्सा मे पस्स विमान मच्छरा कामवणिणी हम्मस्मि
 अच्छरासहस्सस्स पवरा पस्स पुञ्ञानं विपाकं ॥१८८॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे (१।६,७)
 वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥१८९,१९०॥
 स्वागतं वत मे अज्ज सुप्पभातं सुहट्ठितं ।
 यं अट्ठसं देवतयो अच्छरा कामवणिणियो ॥१९१॥
 तासहं धम्मं सुत्वान काहामि कुसलं बहुं ।
 दानेन समचरियाय संयमेन दमेन च ।
 साहं तत्थ गमिस्सामि यत्थ गत्त्वा न सोचरेति ॥१९२॥

गुत्तिलविमानं पञ्चमं ॥५॥

३४—दहल्लविमानं (३।६)

दहल्लमानो वण्णेन यससा च यसस्सिनी ।
 सब्बे देवे तावत्तिसे वण्णेन अतिरोचसि ॥१॥
 दस्सन् नाभिजानामि इदं पठमदस्सन् ।
 कस्मा काया नु आगम्म नामेन भाससे ममन्ति ॥२॥
 अहं भद्दे सुभद्दांसि पुब्बे मानुसके भवे ।
 सहभरिया च ते आसिं भगिनी च कनिट्टिका ॥३॥
 साहं कायस्स भेदाय विप्पमुत्ता ततो चुता ।
 निम्मानरति देवानं उपपन्ना सहव्यतन्ति ॥४॥
 प्हूतकतकल्याणा ते देवेयन्ति पाणिनी ।
 येसं त्वं कित्तियस्ससि सुभद्दे जातिमत्तनो ॥५॥
 कथं त्वं केन वण्णेन केन वा अनुसासिता ।
 केदित्सेनेव दानेन सुब्बतेन यसस्सिनी ॥६॥
 यसं एतादिसं पत्ता विसेसं विपुलमज्झगा ।
 देवते पुञ्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥७॥
 अट्टेव पिण्डपातानि यं दानं अददं पुरे ।
 दक्खिण्येय्यस्स संघस्स पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥८॥

तेन मे तादिसो वण्णो . . पे (११६,७)
 वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥९,१०॥
 अहं तथा बहुतरे भिक्खू सञ्जाते ब्रह्मचारिनो ।
 तप्पेसि अन्नपानेन पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥११॥
 तथा बहुनरं दत्त्वा होनकायूपगा अह ।
 कथं त्वं अप्पतरं दत्त्वा विसेस विपुलमज्झगा ।
 देवते पुच्छिता, चिक्ख किस्स कम्मस्सिद फल ॥१२॥
 मनोभावनियो भिक्खु सन्दिट्ठो मे पुरे अह् ।
 ताहं भत्तेन निमन्तेसि रेवत अत्तनट्टमं ॥१३॥
 सो मे अप्पपुरेक्खारो अनुकम्पाय रेवतो ।
 संघे देहीति म अवीच तस्साहं वचन करि ॥१४॥
 सा दक्खिणा संघगता अप्पमेय्या पतिट्ठिता ।
 पुग्गलेसु तथा दिन्नं न त तव महप्फलन्ति ॥१५॥
 द्दानेवाहं जानामि संघे दिन्नं महप्फलं ।
 साहं गत्त्वा मनुस्सत्त वदञ्जू वीतमच्छरा ।
 संघे दानं दस्सामहं अप्पमत्ता पुनप्पुनन्ति ॥१६॥
 का एसा देवता भद्दे तथा मन्तयते सह ।
 सब्बे देवे तावतिसे वण्णेन अतिरोचि ॥१७॥
 मनुस्सभूता देविन्द पुब्बे मानुसके भवे ।
 सहभरिया च मे आसि भगिनीच कनिट्ठिका ।
 संघे दानानि दत्त्वान कतपुञ्जा विरोचति ॥१८॥
 धम्मेन पुब्बेभगिनी तथा भद्दे विरोचसि ।
 यं सघास्मि अप्पमेय्ये पतिट्ठापेसि दक्खिणं ॥१९॥
 पुच्छितो हि मया बुद्धो गिज्झकूट्ठिंमि पब्बते ।
 विपाकं सविभागस्स यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥२०॥
 यजमानानं मनुस्सानं पुञ्जापेखान पाणिनं ।
 करोतं ओपधिकं पुञ्ज यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥२१॥
 तं मे वियाकासि जानं कम्मप्फलं सकं ।
 विपाकं संविभागस्स यत्थ दिन्नं महप्फलं ॥२२॥
 चत्तारो च पटिपन्ना चत्तारो च फलेटिता ।
 एस संघो उजुभूतो पुञ्जसीलसमाहिजो ॥२३॥

यजमानानं मनुस्सानं पुञ्जपेखान पाणिनं ।
 करोतं ओपधिकं पुञ्जं संघे दिशं महष्कलं ॥२४॥
 एसो हि संघो विपुलो महग्गतो एसप्पमेय्यो उदधीव सागरो ।
 एतेहि सेट्टानरविरियसावका पमंकरा धम्म कथमुदीरयन्ति ॥२५॥
 तेसं सुदिशं सुहुतं सुयिट्ठं यं संघमुद्दिस्स ददन्ति दानं ।
 सा दक्खिणा संघगता पतिट्ठिका महप्फला लोकविदूहि वणिगता ॥२६॥
 एतादिसं पुञ्जामनुस्सरन्ता ये वेदयता विचरन्ति लोके ।
 विनेय्य मच्छेरमलं समूलं अनिन्दिता सग्गमुपेन्ति ठानन्ति ॥२७॥

बहल्लविमानं छट्ठं ॥६॥

३५—सेसवतीविमानं (३।७)

फलिकरजतहेमजालच्छत्रं विविधविचित्रफलमद्गं सुरम्मं ।
 व्यम्हं सुनिम्मितं तोरणूपपत्रं राजकूपकिण्णं इदं मुभं विमानं ॥१॥
 भाति च दस दिसा नभेव सुरियो सरदे तमपनुदो सहस्सरंसी ।
 तथा तपति मिदं तव विमानं जलमिव धूमसिखो निसेनभग्गे ॥२॥
 मुसतिव नयनं सतेरिताव आकासे ठपितमिदं मनुञ्जं ।
 वीणामुरजसम्मताळघुट्ठं इद्धं इन्दपुरं यथा तव मिदं ॥३॥
 पदमुकुमुद उप्पलकुवलयं योयिका भण्डिका नोजका च सन्ति ।
 सालकुसुमितपुप्फिता असोका विविध दुमग्गसुगन्धसेवितमिदं ॥४॥
 सलळवुजमुजकसंयुत्ता कुसुकसुफूलितलता व लम्बिनीहि ।
 मणिजालसदिसयसस्सिनी रम्मा पोक्खरणी उपत्थिता ते ॥५॥
 उदकरुहा च येत्थिपुप्फजाता फलजा येव सन्ति रुक्खजाता ।
 मनुस्सका अमानुस्सका च दिब्बा सग्गे तुट्ठं निवेसनम्हि जाता ॥६॥
 किस्स समदमस्स अयं विपाको केनासि कम्मफलेनिधूपपन्ना ।
 यथा ते अधिगतमिदं विमानं तदनुपदं अवचासि अळारपखुमेति ॥७॥
 यथा च मे अधिगतमिदं विमानं कोञ्चमयूरचकोरसंघचरितं ।
 दिव्यपिलवहं सराजसिण्णं दिजकारण्डवकोकिलाभिनादितं ॥८॥
 नानसन्तानकपुप्फरुक्खविविधा पाटलिजम्बु-असोक रुक्खवन्तं ।
 यथा च मे अधिगतमिदं विमानं तन्ते पवेदिस्सामि सुणोहि भन्ते ॥९॥

मगधवर पुरत्यमे नाळक-गामको नाम अत्यि भन्ते ।
 तत्य अहोसिं पुरे सुणिसा सेसवती ति तत्य जानिसु ममं ॥१०॥
 साहं अर्पाच तत्य कम्मकुसलं देवमनुस्सपूजितं महत्तं ।
 उपतिस्सं निब्बुतं अप्पमेय्यं
 मुदितमना कुसुमेहि अब्भोकिरिं ॥११॥
 परमगतिगतञ्च पूजयित्वा अन्तिमदेहधरं ईसि उळारं ।
 पहाय मानुसकं समुस्सयं तदिसागता इध मावसामि ठानन्ति ॥१२॥
 तेसवतीविमानं सत्तमं ॥७॥

३६—मल्लिकाविमानं (३।८)

पीतवत्ये पीतधजे पीतालङ्कारभूसिते ।
 पीतन्तराहि वग्गूहि अपिलन्धा व सोमसि ॥१॥
 ककम्बुकायुरधरे कञ्चना वेळभूसिते ।
 हेमजालकसञ्छन्ने नानारतनमालिनी ॥२॥
 सोवणमया लोहितङ्कमया च मुत्तामया वेळूरिया मया च ।
 मसारगल्ला सहलोहितका पारेवतक्खीनी मणीहि चित्तता ॥३॥
 कोचि कोचि एत्य मयूरमुस्सरो हंसस्स रञ्जो करवीकमुस्सरो ।
 तेसं सरो सुय्यति वग्गुरूपो पञ्चङ्गिकं तुरियमिव प्पवादितं ॥४॥
 रथो च ते सुभो वग्गु नानारतनचित्तितो ।
 नानावण्णाहि धातुहि सुविभत्तो व सोभति ॥५॥
 तस्मिं रथे काञ्चनद्विम्बवण्णे या त्वं ठिता भाससि म पदेसं ।
 देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलन्ति ॥६॥
 सोवन्न जालं मणिसोणचित्तं मुत्ता चित्त हेम जालेन छन्नं ।
 परिनिब्बुते गोतमे अप्पमेय्ये पसन्नचित्ता अहमाभिरोर्पायि ॥७॥
 ताहं कम्मं करित्वान कुसलं बुद्धवण्णितं ।
 अपेतसोका सुखिता सम्पमोदाम नामयाति ॥८॥

मल्लिकाविमानं अट्ठमं ॥८॥

३७—विसालक्लिबिमानं (३।६)

का नाम त्वं विसालक्लि रम्भे चित्तलता बने ।
 समन्ता अनुपरियासि नारीगणपुरक्लता ॥१॥
 यदा देवा तावतिङ्गसा पविसन्ति इमं वनं ।
 सयोग्गा सरथा सब्भे चित्रा होन्ति इधगतता ॥२॥
 तुय्हञ्च इष पत्ताय उय्याने विचरन्तिया ।
 कायेन दिस्सति चित्तं केन रूपं तवेदिसं ।
 देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
 येन कम्भेन देविन्द रूपं मय्हं गाती च मे ।
 इढी च आनुभावो च तं सुनोहि पुरिदद ॥४॥
 अहं राजगहे रम्भे सुनन्दा नामुपासिका ।
 सद्धा सीलेन सम्पन्ना संविभागरता सदा ॥५॥
 अच्छादनञ्च भत्तञ्च सेनासनं पदीपियं ।
 अदासि उजुभूतेसु विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
 चातुहसि पञ्चदासि या च पक्खस्स अट्टमी ।
 पाटिहारियपक्खञ्च अट्टङ्गसुसमागतं ।
 उपोसथं उपर्वासि सदा सीलेसु संवुता ॥७॥
 पाणातिपाता विरता मुसावादा च सञ्जता ।
 धेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरका ॥८॥
 पञ्चसिक्खापदे रता अरियसञ्चान कोविदा ।
 उपासिका चक्खुमतो गीतमस्स यसस्सिनो ॥९॥
 तरसा मे जातिकुलं आसि सदा मालाभिहारति
 ताहं भगवतो धूपे सब्भमेवाभिरोपयिं ॥१०॥
 उपोसथे वहं गन्वा मालागन्धविलेपनं ।
 धूर्पस्मि अभिरोपेसिं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥११॥
 तेन कम्भेन देविन्द रूपं मय्हं गती च मे ।
 इढी च आनुभावो च यञ्च मालाभिरोपयि ॥१२॥
 यञ्च सीलवती आसि न तं ताव विपच्चति ।
 आसा च पन मे देविन्द सकदगामिनी सियन्ति ॥१३॥

विसालक्लिबिमानं नवमं ॥९॥

३८—पारिच्छत्तकविमानं (३।१०)

पारिच्छत्तके कोविट्टारे रमणीये मनोरमे ।
 दिब्बमालं गन्धमाना गायन्ती सम्पमोदसि ॥१॥
 तस्सा ते नच्चमानाय अङ्गमङ्गोहि सब्बसो ।
 दिब्बा सद्दा निच्छरन्ति सवनीया मनोरमा ॥२॥
 तस्सा ते नच्चमानाय अङ्गमङ्गोहि सब्बसो ।
 दिब्बा गन्धा पवायन्ति सुचिगन्धा मनोरमा ॥३॥
 विवत्तमाना कायेन या वेणिसु पिलन्धना ।
 तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ॥४॥
 वटंसका वातघुता वातेन सम्पकम्पिता ।
 तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ॥५॥
 यापिते सिरस्मि माला सुचिगन्धा मनोरमा ।
 वाति गन्धो दिसा सब्बा स्खो मञ्जुस्सको यथा ॥६॥
 धायमे तं सुचिगन्धं रूपं पस्ससि अमानुसं ।
 देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥७॥
 पभस्सरं अच्चिमन्तं वण्णगन्धेन संयुतं ।
 असोकपुप्फमालाहं बुद्धस्स उपनामयि ॥८॥
 ताहं कम्म करित्तवान् कुसलं बुद्धवर्णिणतं ।
 अपेतसोका सुखिता सम्पमोदमनामया ॥९॥

पारिच्छत्तकविमानं दसमं ॥१०॥

उदानं—

उदारं उच्छुपलद्धं जता च गुत्तिजेम च ।
 बहल्ल सेसवनी मल्ली भिसा जक्खिन्न परिच्छत्तको वग्गो तेन पवुञ्जतीति

पारिच्छत्तकवग्गो ततियो ॥३॥

४—मञ्जेद्वयगो

३६—मञ्जेद्वयविमानं (४११)

मञ्जेद्वके विमानस्मिं सोवण्णवालुकसन्थते ।
पञ्चद्विगाकेन तुरियेन रमसि सुप्पवादिते ॥१॥
तम्हा विमाना ओरूह् निम्मिता रतनामया ।
ओगाहसि सालवनं पुप्फितं सब्बकालिकं ॥२॥
यस्स यस्सेव सालस्स मूले तिट्ठसि देवते ।
सो सो मुञ्चति पुप्फानि ओनमित्वा दुमुत्तमो ॥३॥
वातेरितं सालवनं आधुतं दिजसेवितं ।
वाति गन्धो दिसा सब्बा रुक्खो मञ्जुस्सको यथा ॥४॥
घायसेतं मुचिगन्धं रूपं पस्ससि अपानुसं ।
देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता दासि अय्यरकुले अहं ।
बुद्धं निसिन्नं दिस्वान सालपुप्फेहि ओकिरि ॥६॥
वट्ठसकं च सुकतं साल पुप्फमयं अहं ।
बुद्धस्स उपनामेसिं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥७॥
ताहं कम्मं करित्वान कुसलं बुद्धवणिणतं ।
अपेतसोका सुखिता सम्पमोदामनामयाति ॥८॥

मञ्जेद्वयविमानं पठमं ॥१॥

४०—पभस्सरविमानं (४१२)

पभस्सरवरवण्णनिभे सुरत्तवत्थनिवासने ।
महिद्विके चन्दररुचिरगत्ते का त्वं सुभे देवते वन्दसे ममं ॥१॥
पल्लङ्को च ते महग्घो नाना रतनचित्तितो रुचिरो ।
यत्थ त्वं निसिन्ना विरोचसि देवराजारिव नन्दने वने ॥२॥

किं त्वं पुरे सुचरितमा चरि भद्रे किस्स कम्मस्स विपाकं अनुभोसि ।
 देवलोकास्मिं देवते पुञ्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलन्ति ॥४॥
 पिण्डायते चरन्तस्स मालं फाणितञ्च अददं भन्ते ।
 तस्स कम्मस्सिदं विपाकं अनुभोमि देवलोकास्मिं ॥४॥
 होति च मे अनुतापो अपरद्धं दुक्खितञ्च मे भन्ते ।
 साहं धम्मं नास्सोसि सुदेसितं धम्मराजेन ॥५॥
 तं तं वदामि भदन्ते यस्स मे अनुकम्पियो ।
 कोचि धम्मेषु तं समादपेथ सुदेसितं धम्मराजेन ॥६॥
 येसं अत्थि सद्धा बुद्धे धम्मे च संघे रतने च ॥७॥
 ते मम तिविरोचन्ति आयेनायससा सिरिया ।
 पतापेन वण्णेन उत्तरितरा अञ्जे महिद्धिकतरा मया देवाति ॥८॥
 पभस्सरविमानं बुतियं ॥२॥

४१—नागविमानं (४१३)

अलङ्कता मणिकनककञ्चनाचितं सुवण्णजालचितं महन्तं ।
 अभिरूह्य गजवरं सुकप्पितं इधागमा वेहायसमयमन्तलिक्खे ॥१॥
 नागस्स दन्तेसु दुवेसु निम्मिता अच्छोदका पदुमिनियो सुफुल्ला ।
 पदुमेसु चतुरियगणा पवज्जरे इमा च नच्चन्ति मनोहरायो ॥२॥
 देविद्धिपत्तासि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावा वण्णो च ये सब्बदिसा पभासतीति ॥३॥
 वाराणसियं उपसङ्कमित्वा बुद्धस्साहं वत्थयुगमदासि ।
 पादानि वन्दित्व छमा निसीदिं वित्याव तं अञ्जलिकं अकासि ॥४॥
 बुद्धो च मे कञ्चनसन्निभत्तचो अदेसयि समुदयदुक्खनिच्चतं ।
 असंखतं दुक्खनिरोधसच्चं मगं अदेसयि यतो विजानिस्सं ॥५॥
 अप्पायुकी कालकता ततो चुता उपपन्ना तिदसान यस्सिस्सनी ।
 सक्कस्साहं अञ्जतरा पजापति यमुत्तरा नाम दिसासु विस्सुताति ॥६॥
 नागविमानं ततियं ॥३॥

४२—अलोणविमानं (४।४)

अभिवक्न्तेन वण्णेन या त्वं तिद्वसि देवते ।
 ओभासेन्ति दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
 केन ते तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२,३॥
 सा देवता अत्तमना . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 अहञ्च बाराणसियं बुद्धस्सादिच्चबन्धुनो ।
 अदासि सुक्खकुम्मासं पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥५॥
 सुक्खाय अलोणिकाय च यस्स फलं कुम्मासपिण्डया ।
 अलोमं सुखितं दिस्वा के पुञ्जं न करिस्सति ॥६॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७,८॥
 अलोणविमानं अतुत्थं ॥४॥

४३—कञ्जिकदायिकाविमानं (४।५)

अभिवक्न्तेन वण्णेन . . पे . . ओसधी विय तारका ॥१॥
 केन ते तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥२,३॥
 सा देवता अत्तमना . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 अहं अन्धकविन्दस्मिं बुद्धस्सादिच्चबन्धुनो ।
 अदासिं कोलसम्पाकं कञ्जिकं तेलघूपितं ॥५॥
 पिप्फल्या लसुणेन च मिसं लामज्जकेन च ।
 अदासिं उजुभुतस्मिं विप्पसन्नेन चेतसा ॥६॥
 या महेसितं कारेय्य चक्रवत्तिस्स राजिनो ।
 नारी सब्बङ्गकल्याणी भत्तु चानोमदस्सिका ।
 एतास्स कञ्जिकदानस्स कलं नाग्घति सोळसिं ॥७॥
 सतं निक्खा सतं अस्सा सतं अस्सतरीरथा ।
 सतं कञ्जासहस्सानि आमुत्तमणिकुण्डला ।
 एतस्स कञ्जिकदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळसिं ॥८॥
 सतं हेमवता नागा ईसा दन्ता उरूद्धवा ।
 सुवण्णकच्छा मातङ्गा हेमकप्पनिवाससा ।
 एतस्सा कञ्जिकदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळसिं ॥९॥

चतुर्भ्रम्पि च दीपानं इस्सरं योष कारये ।

एतस्स कज्जिकदानस्स कलं नाग्घन्ति सोळसिन्ति ॥१०॥

कञ्चिकवायिकाविमानं पञ्चमं ॥५॥

४४—विहारविमानं (४।६)

अभिवक्कन्तेन वण्णेन पे ओसधी विय तारका ॥१॥

तस्सा ते नच्चमानाय अङ्गमङ्गोहि सब्वसो ।

दिब्बा सद्दा निच्छरन्ति सवनीया मनोरमा ॥२॥

तस्स ते नच्चमानाय अङ्गमङ्गोहि सब्वसो ।

दिब्बा गन्धा पवायन्ति सुचिगन्धा मनोरमा ॥३॥

वित्तमाना कायेन या वेणिसु पिलन्धना ।

तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ॥४॥

यतङ्गसका वातधृता वातेन सम्पकम्पिता ।

तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ॥५॥

यापिते सिरसि माला सुचिगन्धा मनोरमा ।

वाति गन्धो दिसा सब्बा रुक्खो मञ्जूसको यथा ॥६॥

घायसेतं सुचिगन्धं रूपं पस्ससि अमानुसं ।

देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फल ॥७॥

सावत्थियं मय्ह सखी भदन्ते संघस्स कारेसि महाविहारं ।

तत्थ पसन्ना अहमानुमोदि दिस्वा अगारञ्च पियञ्च मेतं ॥८॥

तायेव मे मुद्धनुमोदनाय लद्धं विमानब्भुतदस्सनेय्यं ।

समन्ततो सोळसयोजनानि वेहासयं गच्छति इद्धिया मम ॥९॥

कूटागारा निवेसा मे विभत्ता भागसो मित्ता ।

दहल्लमान आभन्ति समन्ता सतयोजनं ॥१०॥

पोक्खरञ्ज च मे एत्थ पुथुलो मनिसेविता ।

अच्छोदका विप्पसन्ना सोण्णवालुकसंथता ॥११॥

नानापदुमसञ्छन्ना पुण्डरीक समोतता ।

सुरभी सम्पवायन्ति मनुञ्जमालुत्तेरिता ॥१२॥

जम्बुयो पनसा ताला नाळिकेरा वनानि च ।

अन्तो निवेसने जाता नाना रुक्खा अरोपिमा ॥१३॥

नानातुरियसंघुत्थं अच्छरागणघोसितं ।
 यो पि मं सुपिने पस्से सो पि वित्तो सिया नरो ॥१४॥
 एतादिस अब्भुत दस्सनेय्यं विमानं मब्बसो पभं ।
 मम कम्महेहि निब्बत्तं अलं पुञ्जानि कातवे ॥१५॥
 तायेव ते सुद्धनुमोदनाय लद्धं विमानब्भुतदस्सनेय्यं ।
 या चेव सा दानमदासि नारि तस्सा गतिं बूहि कुहि उप्पन्ना साति ॥१६॥
 या सा अहु मय्ह सखी भदन्ते संघस्स कारेसि महाविहारं ।
 विञ्जातधम्मा सा अदासि दानं उप्पन्ना निम्मानरतीसु देवे ॥१७॥
 पाजापती तस्स सुनिम्मितस्स अब्बिन्तिया कम्मविपाक तस्सा ।
 यमेतं पुच्छसि कुहिमुप्पन्ना सा भन्ते वियाकासि अनञ्जया अहं ॥१८॥
 तेन हि अञ्जे पि समादपेथ संघस्स दानानि ददाथ वित्ता ।
 धम्मञ्च सुनाथ पसन्नमानसा सुदुल्लभो लद्धो मनुस्सलामो ॥१९॥
 यं मगं मग्गाधिपती अदेसयि भ्रमस्सरो कञ्चनसन्निभत्तचो ।
 संघस्स दानानि ददाथ वित्ता महप्फला यत्थ भवन्ति दक्खिणा ॥२०॥
 ये पुग्गला अट्टसतं पसत्था चत्तारि ये तानि युगानि होन्ति ।
 ते दक्खिण्येय्या सुगतस्स सावका एतेसु दिग्गानि महप्फलानि ॥२१॥
 चत्तारो च पतिपन्ना चत्तारो च फले ठिता ।
 एस संघो उजुभूतो पञ्जासीलसमाहितो ॥२२॥
 यजमानानं मनुस्सानं पुञ्जपेक्खान पाणिनं ।
 करोतं ओपधिकं पुञ्जं संघे दिग्गं महप्फलं ॥२३॥
 एसो हि संघो विपुलो महगतो एसप्पमेय्यो उदधीव सागरो ।
 एतेहि सेट्ठा नरबीरसावका पभङ्गकरा धम्ममुदीरयन्ति ॥२४॥
 तेसं सुदिग्गं सुहृतं सुयिट्ठं ये संघमुट्ठिस्स ददन्ति दानं ।
 सा दक्खिणा संघगता पतिट्ठिता महप्फला लोकविदूहि वणिगता ॥२५॥
 एतादिसं पुञ्जामनुस्सरन्ता ये वेद जाता विचरन्ति लोके ।
 विनेय्य मच्छेरमलं समूलं अनिन्दिता सग्गमुपेन्ति ठानन्ति ॥२६॥

विहारविमानं छट्ठं ॥६॥

भाष्यकारं हुतियं ॥१॥

४५—चतुरित्थिविमानं (४१७)

अभिवक्कन्तेन वण्णेन .. पे .. (× १-३) ..

वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥१-३॥

सा देवता अत्तमना .. पे (× ४) .. यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥

इन्दीवरानं हत्थकं अहमदासिं भिक्खुनो पिण्डाय चरन्तस्स ।

एसिकानं उण्णतस्मिं नगरे वरे पेण्णकते रम्मे ॥५॥

तेन मे तादिसो वण्णो .. पे (× ७, ८) ..

वण्णो च मे सब्ब दिसा पभासतीति ॥६, ७॥

अभिवक्कन्तेन वण्णेन .. पे .. वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ।

सा देवता अत्तमना .. पे .. यस्स कम्मसिदं फलं ॥८, ११॥

नीलुप्पलहत्थकं अहमदासिं भिक्खुनो पिण्डाय चरन्तस्स ।

एसिकानं उण्णतस्मिं नगरे वरे पेण्णकते रम्मे ॥१२॥

तेन मे तादिसो वण्णो .. पे ..

वण्णो च मे सब्ब दिसा पभासतीति ॥१३, १४॥

अभिवक्कन्तेन .. पे .. सा देवता अत्तमना .. पे ..

यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥१५, १८॥

ओदातमूलकं हरीतपत्तं उदकम्हिं सरे जातमहमदासिं ।

भिक्खुनो पिण्डाय चरन्तस्स एसिकानं उण्णस्मिं नगरे

वरे पेण्णकते रम्मे ॥१९॥

तेन मे तादिसो वण्णो .. पे .. वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥२०, २१॥

अभिवक्कन्तेन वण्णेन .. पे .. वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ।

सा देवता अत्तमना .. पे .. यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥२२, २५॥

अहं सुमना मनुस्स मुमनमकुलानि दन्तवण्णानि अहमदासिं ।

भिक्खुनो पिण्डाय चरन्तस्स एसिकानं उण्णतस्मिं नगरे

वरे पेण्णकते रम्मे ॥२६॥

तेन मे तादिसो वण्णो .. पे ..

वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥२७, २८॥

चतुरित्थिविमानं सत्तमं ॥७॥

४६—अम्बविमानं (४।८)

दिब्बन्ने अम्बवनं रम्मं पासादेत्थ महल्लको ।
 नानानुरियसंघट्ठो अच्छरागणघोसितो ॥१॥
 पदीपो चेत्य जलति निच्चं सोवणणयो महा ।
 दुस्सफलेहि रुक्खेहि समन्ता परिवारितो ॥२॥
 केन ते अम्बवनं रम्मं पासादेत्थ महल्लको ।
 केन ते तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥३, ४॥
 सा देवता अत्तमना . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता पुंरंमाय जातिया मनुस्सलोके ।
 विहारं संघस्स कारेसि अम्बेहि परिवारितं ॥६॥
 परियोसिते विहारे कारेन्ते निट्ठिते महे महे ।
 अम्बे अच्छादयित्वा कत्वा दुस्समये फले ॥७॥
 पदीपं तत्थ जालेत्वा भोजयित्वा गणुत्तमं ।
 निय्यार्देसि तं संघस्स पसन्ना सकेहि पाणिहि ॥८॥
 तेन मे अम्बवनं रम्मं पासादेत्थ महल्लको ।
 नानानुरियसंघट्ठो अच्छरागणघोसितो ॥९॥
 पदीपो चेत्य जलति निच्चं सोवणणयो महा ।
 दुस्सफलेहि रुक्खेहि समन्ता परिवारितो ॥१०॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . .

वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥११, १२॥

अम्बविमानमट्ठमं ॥८॥

४७—पीतविमानं (४।९)

पीतावत्थे पीताधजे पीतालङ्कार भूसिते ।
 पीतचन्दनलित्तङ्गये पीतुप्पलमधारिती ॥१॥
 पीता पासादसयने पीतासने पीत भोजने ।
 पीताछत्ते पीता रथे पतस्से पीत बीजने ॥२॥
 किं कम्मनमकरी भद्दे पुब्बे मानुसके भवे ।
 देवते पुच्छिता चिन्स किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥

कोसातिकि नाम लतत्थि भन्ते तित्तिका अनभिज्जिता ।
 तस्सा चत्तारि पुप्फानि थूपं अभिहरि अहं ॥४॥
 सत्थु सरीरं उद्दिस्स विप्पसभ्भेन चेतसा ।
 नास्स मग्गं अवेक्किस्सं तदद्दगमनमा सती ॥५॥
 ततो मं अवधि गात्री थूपं अप्पत्तमानसं ।
 तञ्चाहं अभिसञ्चेय्यं भीयो नून इतो सिया ॥६॥
 तेन कम्मेन देविन्द मघवा देव कुञ्जर ।
 पहाय मानुस देहं तव सहव्यतमागताति ॥७॥
 इदं सुत्वा निदसाधिपति मघवा देवकुञ्जरो ।
 तावतिद्धसे पसादेन्तो मातलिमेतद ब्रवि ॥८॥
 पस्स मातलि अच्छेरं चित्तं कम्मफलं इदं ।
 अप्पकम्पि कतं देय्यं पुञ्जं होति महप्फलं ॥९॥
 नत्थि चित्ते पसन्नमिह अप्पका नाम दक्खिणा ।
 तथागते वा सम्बद्धे अथवा तस्स सावके ॥१०॥
 एहि मातलि अम्हे पि भिय्यो भिय्यो महेमसे ।
 तथागतस्स धातुयो सुखो पुञ्जानमुच्चयो ॥११॥
 तिट्ठन्ते निब्बुते वापि समे चित्ते सम फलं ।
 चेतो पणिधिहेतुहि सत्ता गच्छन्ति सुग्गतिं ॥१२॥
 बहुलं वत अत्थाय उप्पज्जन्ति तथागता ।
 यत्थ कारं करित्वान सग्गं गच्छन्ति दायकानि ॥१३॥

पीतविमानं नवमं ॥९॥

४८—उच्छुविमानं दसमं (४११०)

ओभासयित्वा पठावि सदेवकं अतिरोचसि चन्दिमसुरिया विय ।
 सिरिया च वण्णेन यसेन तेजसा ब्रह्मा व देवे दिससे सहिन्दके ॥१॥
 पुच्छामि तं उप्पलमालधारिने आवेल्लिने कञ्चनसन्निभत्तचे ।
 अलद्धकते उत्तमवत्थधारिने का त्वं सुभे देवते वन्दसे मम ॥२॥
 दानं सुचिण्णं अथ सीलसञ्जामो केनूपपन्ना सुग्गतिं यस्सिस्सनी ।
 देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥

इदन्ते भन्ते इष मेव गामं पिण्डाय अम्हाक घरं उपागमी ।
 ततो ते उच्छ्रुस्स अदासि खण्डिकं पसन्नचित्ता अनुलाय पीतिया ॥४॥
 सस्सु च पच्छा अनुयुञ्चते ममं कहन्नु उच्छु वघु ते अवाकरि ।
 न छड्डितं न पन खादितं मया सन्तस्स भिक्खुस्स सयं अदासहं ॥५॥
 तुय्हञ्चिदं इस्सरियमथो मम इतिस्स सस्सु परिभासते ममं ।
 लेड्डु गहेत्वा पहरं अदासिने ततो चुत्ता कालकतम्हि देवता ॥६॥
 तदेव कम्मं कुसलं कतं मया सुखञ्च कम्मं अनुभोमि अत्तना ।
 देवेहि सद्धि परिचारि यामहं मोदामहं कामगुणेहि पञ्चहि ॥७॥
 तदेव कम्मं कुसलं कतं मया सुखञ्च कम्मं अनुभोमि अत्तना ।
 देविन्द गुत्ता तिदसेहि रक्खिता समप्पिता कामगुणेहि पञ्चहि ॥८॥
 एतादिसं पुञ्जाफलं अनप्पकं महाविपाका मम उच्छुदक्खिणा ।
 देवेहि सद्धि परिचारि यामहं मोदामहं कामगुणेहि पञ्चहि ॥९॥
 एतादिस पुञ्जाफलं अनप्पकं महाजुतिका मम उच्छुदक्खिणा ।
 देविन्दगुत्ता तिदसेहि रक्खिता सहस्सनेतो रिव नन्दने वने ॥१०॥
 तुवञ्च भन्ते अनुकम्मकं विदु उपेच्च वन्दिं कुसलञ्च पुच्छिमं ।
 ततो ते उच्छ्रुस्स अदासि खण्डिकं पसन्नचित्ता अनुलाय पीतियाति ॥११॥
 उच्छ्रुविमानं वसमं ॥१०॥

४६—वन्दनविमानं (४११)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
 ओभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥
 केन ते तादिमो वण्णो . . पे . . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२, ३॥
 सा देवता अत्तमना . . पे . . यस्स कम्मसिदं फलं ॥४॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता दिस्वञ्ज समणे सीलवन्ते ।
 पादानि वन्दित्वा मनं पसादियं वित्ता चहं अञ्जलिकमकासि ॥५॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥
 वन्दनविमानं एकावसमं ॥११॥

५०—रञ्जुमालाविमानं (४।१२)

अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
 हत्थे पादे च विग्गय्ह नच्चसि सुप्पवादिते ॥१॥
 तस्सा ते नन्दमानाय अङ्गमङ्गोहि सब्बसो ।
 दिब्बा सट्ठा निच्छरन्ति सबनिया मनोरमा ॥२॥
 तस्सा ते नच्चमानाय अङ्गमङ्गोहि सब्बसो ।
 दिब्बा गन्धा पवायन्ति सुचिगन्धा मनोरमा ॥३॥
 विवत्तमाना कायेन या वेणीसु पिठ्ठन्धना ।
 तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ॥४॥
 वट्ठसका वातघुता वातेन सम्पकम्पिता ।
 तेसं सुय्यति निग्घोसो तुरिये पञ्चङ्गिके यथा ॥५॥
 सापिते सिरसि माला सुचिगन्धा मनोरमा ।
 वाति गन्धो दिसा सब्बा रुक्खो मञ्जुस्सको ॥६॥
 घायसे तं सुचिगन्धं रूपं पस्ससि अमानुसं ।
 देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्सिदं फलं ॥७॥
 दासी अहं पुरे आसि गयायम्भाहणस्स हं ।
 अप्पपुञ्जा अलक्खिका रञ्जुमाला तिमं विट्ठ ॥८॥
 अक्कोसानं वधानञ्च तज्जनया च उक्कता ।
 कुतं गहेत्वा निक्खम्म अगच्छिं उदकहारिया ॥९॥
 विपथे कुतं निक्खिपित्वा वनसण्डं उपागमिं ।
 इधेवाहं मरिस्सामि कीवत्थो पि जीवितेन मे ॥१०॥
 दद्धपासं करित्वान आलम्बित्वान पादपे ।
 तसो दिसा विलोकेसि को नु खोव नमस्सितो ॥११॥
 तत्थद्दसामि सम्बुद्धं सब्बलोकहितं मुणिं ।
 निसिन्नं रुक्खमूर्लास्म झायन्तं अकुतोभयं ॥१२॥
 तास्सा मे आहु संवेगो अब्भुतो लोमहङ्गसनो ।
 को नु खो नमस्सितो मनुस्सो उदाहु देवता ॥१३॥
 पासादिकं पसादनियवना निब्बनमागतं ।
 दिस्वा मनो मे पसीदि नायं यादिसिकीदिसो ॥१४॥
 गुत्तिन्दियो ज्ञानरतो अबहिगतमानसो ।
 हितो सब्बस्स लोकस्स बुद्धो अयं भविस्सति ॥१५॥

भयभेरवो दुरासदो सिंहो व गृहनिस्सतो ।
 दुल्लभायं दस्सनाय पुप्फं उदुम्बरं यथा ॥१६॥
 सो मं मुद्दहि वाचाहि अलापित्वा तथागतो ।
 रज्जुमालेतिमं अवोच सरणं गच्छ तथागतं ॥१७॥
 ताहं गिरं सुणित्वा नेळं अत्थवतिं सुचिं ।
 सण्हं मुदुञ्च वग्गुञ्च सब्बसोकापनूदनं ॥१८॥
 कल्लचित्तञ्च मं आत्वा पसन्नं सुद्धमानसं ।
 हितो सब्बस्स लोकस्स अनुसासि तथागतो ॥१९॥
 इदं दुक्खन्ति मं अवोच अयं दुक्खस्स सम्भवो ।
 अयं दुक्खनिरोधो च अञ्जसो अमतोगघो ॥२०॥
 अनुकम्पकस्स कुसलस्स ओवादमिह अहं ठिता ।
 अज्झगा अमतं सन्तिं निब्बानं पदमच्चुत्तं ॥२१॥
 साहं अवट्ठिता पेमदास्सने अविकम्पिनो ।
 मुलजाताय सद्दाय धीता बुद्धस्स ओरसा ॥२२॥
 साहं रमामि कीळांमि मोदामि अकुतोभया ।
 दिब्बमालं धारयामि पिवामि मधुमद्दवं ॥२३॥
 सट्ठिं तुरियसहस्सानि पतिवोधं करोन्ति मे ।
 आळम्बो गग्गरो भीमो साधुवादी च संभयो ॥२४॥
 पोक्खरो च सुफस्सो च वीणा मोक्खा च नारियो ।
 नन्दा चेव सुनन्दा च सोणदिन्ना सुविम्हिता ॥२५॥
 अलम्बुसा मिस्स केसी च पुण्डरीकाति धारुणी ।
 एनिपस्सा सुपस्सा च सुभद्दा मुदुकावदी ॥२६॥
 एताचञ्ज च सेय्यासे अञ्छरानं पवोधिथा ।
 ता मं कालेनुपागन्वा अभिभासन्ति देवता ॥२७॥
 हन्द नच्चाय गायाम हन्द तं रमयामसे ।
 नयिदं अकतपुञ्जानं कतं पुञ्जानमेविदं ॥२८॥
 असोकं नन्दनं रम्मं तिदसानं महावनं ।
 सुखं अकतपुञ्जानं इध नत्थि परत्थं च ॥२९॥
 सुखञ्च च कतपुञ्जानं इध चेव परत्थं च ।
 तेसं सहव्यकामानं कातब्बं कुसलं बहं ॥३०॥
 कतं पुञ्जाहिं मोदन्ति सग्गे भोगस्स मद्दिगतो ।
 बहुसं वत अत्थाय उप्पज्जन्ति तथागता ॥३१॥

दक्खिणेत्या मनुस्सानं पुञ्जाक्खेतानमाकरा ।
यथाकारं करित्वान सग्गे मोदन्ति दायकाति ॥३२॥

रज्जुमालाविमानं द्वावसमं ॥१२॥

उद्दानं—

मञ्जिष्ट्ठा पभस्सरा षण्णोमा कञ्जिकदायिका ।

विहार चतुरियत्थम्भा पीता उच्छु वन्दन रज्जुमाला च वग्गे तेन पवुच्छतीति ॥

(मञ्जिष्ट्ठ) चतुत्थो वग्गो ॥४॥

५—महारथवगो

५१—मण्डूकदेवपुत्रविमानं (५।१)

को मे वंदति पादानि इद्विया यससा जलं ।
अभिवकन्तेन वण्णेन सब्वा ओभासयं दिसाति ॥१॥
मण्डूको अहं पुरे आसिमुदके वारिगोचरो ।
तव धम्मं सुणन्तस्स अबधि वच्छपालको ॥२॥
मुहुत्तं चित्तपसादस्स इद्वि पस्स यमञ्च मे ।
अनुभावञ्च मे पस्स वण्ण पस्स जुतिञ्च मे ॥३॥
ये च ते दीघमद्धान धम्मं अस्सोमु गोतम ।
पत्ता ते अचलट्ठानं यत्थ गन्वा न सोचरेति ॥४॥

मण्डूकदेवपुत्रविमानं पठमं ॥१॥

५२—रेवतिविमानं (५।२)

चिरप्पवासिम्पुरिसं दूरतो सोत्थिमागतं ।
आतिमिप्ता सुहज्जा च अभिनन्दन्ति आगतं ॥१॥
तथेव कतपुञ्जम्पि अस्मा लोका परं गतं ।
पुञ्जानि पटिग्गहन्ति पियं आति व आगतं ॥२॥
उट्ठेहि रेवते सुगपधम्मे अपास्तं द्वारमदानसीले ।
नस्साम तं यत्थ धुनन्ति दुग्गता समप्पिता नेरयिका दुक्खेनाति ॥३॥
इच्चेव वत्तवान यमस्स दूता ते द्वे यक्खा लोहितक्खा ब्रहन्ता ।
पच्चेकवाहासु गहेत्वा रेवति पक्कामयिसु देवगणस्स सत्तिके ॥४॥
आदिच्चवण्णं रच्चिरं पभस्सरं व्यम्हं सुमं कञ्चनजालछन्न ।
कस्सेतं आकिण्णजनं विमानं सुरियस्स रंसी रिव जोतमानं ॥५॥
नारीगणा चन्दनसारलित्ता उभतो विमानं उपसोभयन्ति ।
तं दिस्सति सुरियसमानवण्णं को मोदति सग्गप्पत्तो विमानेति ॥६॥

बाराणसियं नन्दियो नामासि उपासको अमच्छरि दानपती वदञ्जु ।
 तस्मैत आकिण्णजन विमान सुरियस्स रंसिरिव जोनमानं ॥७॥
 नारिगणा चन्दनसारलित्ता उभतो विमान उपसोभयन्ति ।
 त दिस्सति सुरियसमानवण्णं मो मोदति सग्गप्पत्तो विमाने ॥८॥
 नन्दि यस्साहं भरिया अगारिनी सब्बकुलस्स इस्सरा ।
 भत्तु विमाने रमिस्सामिदानिहं न पत्थये निरयदस्सनाय ॥९॥
 एमेव ते निरयो सुपापधम्मे पुञ्जं तथा अकत जीवलोके ।
 नहि मच्छरियो रोसको पापधम्मो सग्गूपगान लभति सहव्यत ॥१०॥
 कि नु गूथञ्च मुत्तञ्च असुचि पट्टिदिस्सति ।
 दुग्गन्धं कि इदं मिळ्ह कि एतमुपवायति ॥११॥
 एस ससवको नाम गम्भीरो सतपोरिसो ।
 यत्थ वस्ससहस्सानि तुवम्पच्चसि रेवतेति ॥१२॥
 किञ्चु कायेन वाचाय मनसा दुक्कतं कत ।
 केन संसवको लद्धो गम्भीरो सतपोरिसो ॥१३॥
 समणे ब्राह्मणे चापि अञ्जे वापि वनिब्बके ।
 मुसावादेन वञ्चेसि तं पापं पकटं तथा ॥१४॥
 तेन संसवको लद्धो गम्भीरो सतपोरिसो ।
 तत्थ वस्ससहस्सानि तुवम्पच्चमि रेवते ॥१५॥
 हत्थेपि छिन्दन्ति अथोपि पादे कण्णे पि छिन्दन्ति अथो पि नासं ।
 अथो पि काकोलगणासमेच्च सग्गम्म खादन्ति विफन्दमानन्ति ॥१६॥
 साधु खो मं पटिनेथ काहामि कुसलं बहु ।
 दानेन समचरियाय सयमेन दमेन च ।
 यं कत्वा मुखिता होन्ति न च पच्छानुत्परेति ॥१७॥
 पुरे तुव पमज्जित्वा इदानि परिदेवसि ।
 सयं कतानं कम्मानं विपाकं अनुभोस्ससि ॥१८॥
 को देवलोकतो मनुस्सलोक गन्त्वान पुट्ठो मे एवं वदेय्य ।
 निक्खित्त दण्डेसु ददाथ दान अच्छादनं सयनमथन्न पान ॥१९॥
 नहि मच्छरियो रोसको पापधम्मो सग्गूपगान लभति सहव्यतं ॥२०॥
 साहं नून इतो गन्त्वा योनिं लद्धानमानुसि ।
 वदञ्जु सीलसम्पन्ना काहामि कुसलं बहु ।
 दानेन समचरियाय संयमेन दमेन च ॥२१॥
 आरामानि च रोपिस्सं दुग्गे संकमनानि च ।
 पापञ्च उदपानञ्च विप्पसन्नेन चेतसा ॥२२॥

चानुहसिं पञ्चदसिं या च पक्खस्स अट्टमी ।
 पाटिहारियपक्खञ्च अट्टङ्गमुसमागतं ॥२३॥
 उपोसथं उपवसिस्सं सदा सीलेन संवृता ।
 न च दाने पमज्जिस्सं सामं दिट्ठमिदं मयाति ॥२४॥
 इच्चेवं विप्पलपन्तिं फन्दमानं ततो ततो ।
 खिपिसु निरये घोरे उद्धपादमवसिरं ॥२५॥
 अहं पुरे मच्छरिनी अहोसिं परिभासिका समणब्राह्मणानं ।
 वितथेन च सामिकं वञ्चयित्वा पच्चामहं निरये घोररूपेति ॥२६॥

रेवतिविमानं कुतियं ॥२॥

५३—छत्तमाणवकविमानं (५१३)

यो वदतं पवरो मनुजेसु सक्यमुनी भगवः कतकिच्चो ।
 पारगतो बलविरियसमझी तं सुगतं सरणत्थमुपेहि ॥१॥
 रागविरागमनेजमसोक धम्मममसंखतमप्पटिकूलं ।
 मधुरमिमं पगुणं सुविभत्तं धम्ममिमं सरणत्थमुपेहि ॥२॥
 यत्था च दिन्न महप्फलमाहु चतुसु सुचीसु पुरिसयुगेसु ।
 अट्ठ च पुगल धम्मदसा ते संघमिमं सरणत्थमुपेहि ॥३॥
 न तथा तपति नभस्मिं सुरियो चन्दो न भासति न फुस्सो ।
 यथा तुलमिदं महप्पभासं कोनु त्वं तिदिवामहिमुपागमि ॥४॥
 छिन्दति च रंसि पभंकरस्स साधिकवीसति योजनानि आभा ।
 रत्तिम्पिचे यथा दिवं करोति परिसुद्धं विमलं सुभं विमान ॥५॥
 बहुपदुमविचित्रपुण्डरीकं बोकिण्णं कुसुमेहि नेकविचित्तं ।
 अरजविरजहेमजालछन्न आकासे तपति यथा पि सुरियो ॥६॥
 रत्तम्बरपीतवाससाहि अगल्पियङ्गकच्चन्दनुस्सदाहि ।
 कञ्चनतनुसन्निभत्तचाहि पुरिपूरं गगनं व तारकाहि ॥७॥
 नरनारियो बहुकेत्थ नेकवण्णा कुमुर्मावभूसिता भरनेत्तमुभना ।
 अनिलपमुञ्चिता पर्वन्ति सुरभि तपनीयचित्तत्ता सुवण्णउदना ॥८॥
 किस्स कम्मस्स अय विपाको केनासि कम्मफलेनिघूपपन्नो ।
 यथा च ते अधिगतमिदंविमानं तदानुरूप अवहसि इद्धघ पुट्ठोति ॥९॥
 यं इष पये समेच्च माणवेन सत्थनूसासि अनुकम्पमानो ।
 तव रतनवरस्स धम्मं सुत्वा करिस्सामीति च इति ब्रवित्थ छत्तो ॥१०॥

जिनपवरं उपेमि सरणं धम्मञ्चापि तथेव भिक्खुसंघं ।
 नो ति पठमं अवोचाह भन्ते पच्छा ते वचनं तथेव कासिं ॥११॥
 भाय पाणवघं विविधमाचरस्सु (असुचिं न हि पाणेषु) ।
 असञ्जतं अवर्णायसु सप्यञ्जा ।
 नोति पठमं अवोचाह भन्ते पच्छा ते वचनं तथेव कासिं ॥१२॥
 मा च परजनस्स रक्खितमिह आदातब्ब असञ्जित्थो अदिन्नं ।
 नोति पठमं अवोचाह भन्ते पच्छा ते वचनं तथेव कासिं ॥१३॥
 मा च परजनस्स रक्खितायो परभरियायो अगमा अनरियमेत ।
 नोति पठमं अवोचाह भन्ते पच्छा ते वचनं तथेव कासिं ॥१४॥
 मा च वितथ अञ्जाथा अभणिं न हि मुसावाद अवर्णायसु सप्यञ्जा ।
 नो ति पथमं अवोचाहं भन्ते पच्छा ते वचनं तथेवकासिं ॥१५॥
 येन च पुरिस्स अपेति सञ्जा त मज्ज परिवज्जयस्सु सब्बं ।
 नो ति पठमं अवोचाह भन्ते पच्छा ते वचनं तथेवकासिं ॥१६॥
 स्वाहं इध पञ्चसिक्खा करित्वा पटिपज्जित्वा तथागतस्स धम्मं ।
 पटिपज्जित्वा तथागतस्स धम्मं द्वे पथमगमासिं चोरमज्जे ।
 ते मं तत्था वदिमु भो गहेतु ॥१७॥
 एत्तकमिदं अनुस्सरामि कुसलं ततो परं न मे विज्जति अञ्जं ।
 तेन सुचरितेन कम्मनाह उपपन्नो तिदिवेसु कामकामी ॥१८॥
 पस्स खणमुहत्तसञ्जामस्स अनुधम्मपटिपत्तिया विपाकं ।
 जलमिव थससा पेक्खमाना बहूकामा पि हयन्ति हीनधम्मा ॥१९॥
 पस्स कतिपाय देसनाय सुगतिञ्चमिह गतो मुखञ्च पत्तो ।
 ये चेते सततञ्च सुणन्ति धम्मं मञ्जे ते अमतं फुसन्ति खेमं ॥२०॥
 अप्यकम्पि कतं महाविपाकं विपुलं होति तथागतस्स धम्मं ।
 पस्स कतपुञ्जाताय छतो ओभासति पथविं यथापि सुरियो ॥२१॥
 किमिदं कुसलं किमाचरेम इच्चेकेहिं समेच्च मन्तयन्ति ।
 ते मय पुनदेव लद्धा मानुस्सत्तं पटिपन्ना विचारेमु सीलवन्तो ॥२२॥
 बहुकारोमं नुकम्पको च मे सत्था इति मे सति अगमा दिवादिबस्स ।
 स्वाहं उपगतोमिह सच्चनामं अनुकम्पस्सु पुन पि सुणोमि धम्मं ॥२३॥
 येध पजहन्ति कामरागं भवरागानुसञ्चं पहाय मोहं ।
 न च ते मुपेन्ति गब्भसेय्यं परिनिब्बानगता हि सीतिभूताति ॥२५॥

छत्तमाणवकविमानं ततियं ॥३॥

५४—कक्कटारसविमानं (५१४)

उच्चमिदं मणियूणं विमानं समन्ततो द्वादसयोजनानि ।
 कूटागारा सत्तसता उळारा वेळुरियत्थम्बा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
 तत्थच्छसी पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
 दिब्बा रसा कामगुणेत्थ पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्णछन्ना ॥२॥
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
 पुच्छामि त देव महानुभाव मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्चं ।
 केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
 पञ्च पुट्ठो वियाकासि यस्स कम्मस्सिद फलं ॥५॥
 सतिसमुप्पादकरो द्वारे कक्कटको ठितो ।
 निट्ठितो जातरूपस्स सोभति दसपादको ॥६॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७॥

कक्कटारसदायकविमानं चतुत्थं ॥४॥

५५—द्वारपालकविमानं (५१५)

उच्चमिदं मणि यूणं विमानं समन्ततो द्वादस योजनानि ।
 कूटागारा सत्त सता उळारा वेळुरियत्थम्बा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
 तत्थच्छस्सी पिवमि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
 दिब्बा रसा कामगुणेत्थ पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्ण छन्ना ॥२॥
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
 पुच्छामि त देव महानुभाव मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्चं ।
 केनामि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
 पञ्च पुट्ठो वियाकासि यस्स कम्मस्सिद फलं ॥५॥
 दिब्बं मम वस्ससहस्समायु वाचाभि गीतं मनसा पर्वत्तितं ।
 एत्तावता टस्सति पुञ्जाकम्मो दिब्बेहि कामेहि च समङ्गिभूतो ॥६॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७॥

द्वारपालकविमानं पञ्चमं ॥५॥

५६—करणीयविमानं (५।६)

उच्चमिदं मणि थणं विमानं समन्ततो द्वादस योजनानि ।
 कूटागारा सत्त सता उळारा वेळरियत्थम्भा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
 तत्थच्छस्सी पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
 दिब्बा रसा काम गुणेत्य पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्ण छन्ना ॥२॥
 केन ते तादिमो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
 पुच्छामि तं देव महानुभाव मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छिनो ।
 पञ्हं पुट्ठो वियाकसि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
 करणीयानि पुञ्जानि पण्डितेन विजानता ।
 समग्गतेसु बुद्धेसु यत्थ दिन्नं महप्फल ।
 अत्थाय वत मे बुद्धो अरञ्जा गाममागतो ।
 तत्थ चित्तं पसंत्वा तावतिङ्गमुपगो अहां ।
 तेन ते तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिमा पभासतीति ॥६॥

करणीयविमानं छट्ठं ॥६॥

५७—करणीयविमानं (५।७)

उच्चमिदं मणि थूणं विमानं समन्ततो द्वादस योजनानि ।
 कूटागारा सत्त सता उळारा वेळरियत्थम्भा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
 तत्थच्छपी पिवसि खादमी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
 दिब्बा रसा काम गुणेत्य पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्ण छन्ना ॥२॥
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
 पुच्छामि तं देव महानुभाव मनुस्सभूतो किम कासि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
 पञ्हं पुट्ठो वियाकसि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥

करणीयानि पुञ्जानि पण्डितेन विज्ञानता ।
 समगतेसु भिक्खुसु यत्थ दिशं महफ़लं ।
 अत्याय वत मे भिक्खू अरञ्जा गामभागता ।
 तत्थ चित्तं पसादेत्वा तावतिद्धसूपगो अहं ॥६॥
 तेन मे तादिमो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिमा पभासतीति ॥७॥

दुतियकरणीयविमानं सत्तमं ॥७॥

५८—सूचिविमानं (५।८)

उच्चमिदं मणि धूणं विमानं समन्ततो द्वादस योजनानि ।
 कूटागारा सत्त सता उळरा वेळ्ळुगियत्थम्बा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
 तत्थच्छस्सी पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
 दिब्बा रमा काम गुणेत्य पञ्च नारियो च नच्चन्ति मुवण्णा छत्रा ॥२॥
 केन ते तादिमो वण्णो केन ते इधमिज्जाति ।
 उप्यज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मत्तमो पिया ॥३॥
 पुच्छामि त देव महानुभाव मनुम्मभूतो किम कामि पुञ्जं ।
 केनासि एव जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिमा पभासतीति ॥४॥
 मो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छिन्तो ।
 पञ्हं पुत्थो वियाकमि यस्स कम्मम्मिदं फ़ल ॥५॥
 यं ददाति न तं होति यञ्चेव दज्जा तञ्चेव सेय्यो ।
 सुचिदिन्ना सूचिमेव सेय्यो ॥६॥
 तेन मे तादिमो वण्णो . . . पे . .
 वण्णो च मे सब्बदिमा पभासतीति ॥७॥

सूचिविमानं अट्टमं ॥८॥

५९—सूचिविमानं (५।९)

उच्चमिदं मणि धूणं विमानं समन्ततो द्वादस योजनानि ।
 कूटागारा सत्त सता उळरा वेळ्ळुगियत्थम्बा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
 तत्थच्छस्सी पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
 दिब्बा रमा कामगुणेत्य पञ्च नारियो च नच्चन्ति मुवण्णा छत्रा ॥२॥

केन ते तादिसो वण्णो केन ते इषमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
 पुच्छामि तं देव महानुभाव मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्ब दिसा पभासतीति ॥४॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छिनो ।
 पञ्च पुत्थो वियाकसि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
 अहं मनु सेसु मनुस्सभूतो पुरिमाय जातिया मनुस्सलोके ।
 अट्ठसं विरजं भिक्खु विप्पसन्नमनाविलं ।
 तस्स अदासहं सूचि पसन्नो सकेहि पाणिहि ॥६॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥७॥

दुतियसूचिविमानं नवमं ॥९॥

६०—नागविमानं (५।१०)

सुसुक्कखन्धं अभिरुह्म नागं अकाचिनं दन्तिर्बलि महाजवं ।
 आरुह्म गजं पवरं मुकप्पित इधागमा वेहासयमन्तलिक्खे ॥१॥
 नागस्स दन्तेसु दुवेसु निम्मिता अच्छोदका पदुमिनियो सुफुल्ला ।
 पदुमेसु च तुरियगणा पवज्जरे इमा च नच्चन्ति मनोहरायो ॥२॥
 देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥३॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो . पे . यस्सकम्मस्सिदं फल ॥४॥
 अट्ठैव मुत्तपुप्फानि कस्सपस्स महेसिनो ।
 थूपस्मि अभिरोपेसि पसन्नो सकेहि पाणिहि ॥५॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . पे . वण्णो च मे सब्ब दिसा पभासतीति ॥६॥

नागविमानं दसमं ॥१०॥

६१—नागविमानं (५।११)

महन्तं नागं अभिरुह्म सब्बमेतं गजुत्तमं ।
 वना वनं अनुपरियासि नारीगणपुरक्खतो ।
 ओभासेन्तो दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥१॥

केन ते तादिसो वण्णो . पे . वण्णो च ते सब्ब दिसा पभासतीति ॥२,३॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो . पे . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 अहं मनस्सेसु मनुस्सभूतो उपासको चक्खुमतो अहोसि ।
 पाणातिपाता विरतो अहोसि लोके अदिघ्नं परिवज्जयिस्सं ॥५॥
 अमज्जपो नो च मुसा अभाणि सकेन दारेन च तुट्ठो अहोसि ।
 अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सक्कञ्चं दानं विपुलं अदासि ॥६॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . पे . वण्णो च मे सब्ब दिसा पभासतीति ॥७॥

दुतियानागविमानं एकादसमं ॥११॥

६२—नागविमानं (५१२)

कोनु दिब्बेन यानेन सब्बेनेन हत्थिना ।
 तुरियताळितनिग्घोमो अन्तलिक्खे महिय्यति ॥१॥
 देवता नुसि गन्धब्बो आदु सक्को पुरिन्ददो ।
 अजानन्ता त पुच्छाम कथ जानेमु तं मयन्ति ॥२॥
 नम्हि देवो न गन्धब्बो नापि सक्को पुरिन्ददो ।
 सुद्धम्मा नाम ये देवा तेसं अञ्जातरगे अहन्ति ॥३॥
 पुच्छाम देव सुद्धम्म पुयुं कत्वान अञ्जलि ।
 किं कत्वा मानुसे कम्मं सुद्धम्मं उपपज्जमीति ॥४॥
 उच्छागारं तिणागारं वत्थागारञ्च यो ददे ।
 तिण्णमञ्जनरं दत्त्वा सुद्धम्म उपपज्जतीति ॥५॥

तितियानागविमानं द्वादसमं ॥१२॥

६३—चूलविमानं (५१३)

दत्थहधम्मनिसारस्स धनु ओलुब्भ तिट्ठसि ।
 खत्तियो नु सि राजञ्जो आदु लद्धो वनाचरोति ॥१॥
 अस्सकाधिपतिस्साहं भन्ते पुत्तो वनेचरो ।
 नामं मे भिक्खु ते ब्रूमि सुजातो इति मं विदू ॥२॥
 मिगे गवेसमानो हं ओनाहन्तो ब्रहा वनं ।
 मिगं गत्त्वेव नादक्खिं तञ्चदिस्वा अहं ठितो ॥३॥

स्वागतन्ते महापुञ्जा अथो ते अदुरागतं ।
 एतो उदकमादाय पादे पक्खालयस्सु ते ॥४॥
 इदं पि पानियं सीतं आभत गिरिगम्भरा ।
 राजपुत्त ततो पित्वा सन्थतस्मि उपाविसाति ॥५॥
 कल्याणि वत ते वाचा सवनीया महामुनि ।
 नेळा अत्यवती वग्गू मन्ता अत्यञ्च भाससि ॥६॥
 का ते रति वने विहरतो इसिनिसभ वदेहि पुट्टो ।
 तव दचनपथं निसामयित्वा अत्यधम्मपदं समाचरेमसेति ॥७॥
 अहिंसा सब्ब पाणिनं कुमारम्हाक रुच्चति ।
 धेय्या च अतिचारा च मज्जपाना च आरति ॥८॥
 अरति समचरिया च बाहुसच्चं कतञ्जुता ।
 दिट्ठेव धम्मे पाससा धम्मा एते पससियाति ॥९॥
 सन्तिके मरणं तुय्ह ओरम्मासेहि पञ्चहि ।
 राजपुत्त विजानाहि अत्तान परिमोचयाति ॥१०॥
 कतमं स्वाहं जनपदं गत्त्वा किं कम्म किञ्चि पोरिस ।
 काय वा पन विज्जाय भवेय्यं अजरामरोति ॥११॥
 न विज्जतेहि सो देमो कम्मं विज्जा च पोरिसं ।
 यत्थ गत्त्वा भवे मच्चो राजपुत्तजरामरो ॥१२॥
 महद्धना महाभोगा रट्टवन्तो पि खत्तिया ।
 प्हूतधनधञ्जासे न ते पि अजरामरा ॥१३॥
 यदि ते सुता अन्धकवेण्हपुत्ता सूरा वीरा विक्कन्तप्पहारिनो ।
 ते पि आयुक्खयं पत्ता विद्धस्ता सस्सनीममा ॥१४॥
 खत्तिया ब्राह्मणा वेस्सा मुद्दा चण्डाल-पुक्कुसा ।
 एते चञ्जे च जानिया ते पि न जरामरा ॥१५॥
 ये मन्तं परिवत्तेन्ति छळङ्गं ब्रह्मचिन्तितं ।
 एते चञ्जे च विज्जा च ते पि न अजरामरा ॥१६॥
 इसयो चापि ये सन्ता सञ्जतत्तानपस्सिनो ।
 सरीरं ते पि कालेन विजहन्ति तपस्सिनो ॥१७॥
 भावितत्ता पि अरहन्तो कतकिच्चा अनासवा ।
 निक्खिपन्ति इमं देहं पुञ्जापापपरिक्खया ॥१८॥
 सुभासिता अत्यवनी गाथायो ते महामुनि ।
 निज्जत्तोम्हि सुभट्ठेन त्वं च मे मरणं भवानि ॥१९॥

मा मं त्वं सरणं गच्छ तमेव सरणं वज ।
 सक्षयुत्तं महावीरं यमहं सरणं गतोति ॥२०॥
 कतरस्मि सो जनपदे सत्या तुम्हाक मारिस ।
 अहमि दट्टु गच्छिस्सं जिनं अप्पट्टिपुगलन्ति ॥२१॥
 पुरत्थिमास्मि जनपदे ओक्काककुलसम्भवो ।
 सत्या पि पुरिसा जञ्जो सो च खो परिनिब्बुतोति ॥२२॥
 स चे हि बुद्धो तिट्ठेय्य सत्या तुम्हाक मारिस ।
 योजनानि सहस्सानि गच्छेय्यं पयिरूपासितु ॥२३॥
 यतो च खो परिनिब्बुतो सत्या तुम्हाक मारिस ।
 परिनिब्बुतं महावीरं गच्छामि सरणं अहं ॥२४॥
 उपेमि सरणं बुद्धं धम्मं चापि अनुत्तरं ।
 सघञ्च नरदेवस्स गच्छामि सरणं अहं ॥२५॥
 पाणातिपाता विरमामि खिप्यं लोके अदिमं परिवज्जयामि ।
 अमज्जपो नो च मुसा भणामि सकेन दारेन च होमि तुट्ठोति ॥२६॥
 सहस्सरइसीव यथा महप्पभो दिसं यथा भाति नभे अनुक्कमं ।
 तथप्पकारो तवय महारथो समन्ततो योजनसत्तमायतो ॥२७॥
 सुवण्णपट्टेहि समन्तमोनटो उरस्स मुत्ताहि मणीहि चित्तितो ।
 लेखा सुवण्णस्स च रूपियस्स च सोभन्ति वेट्टुरियमया सुनिम्मिता ॥२८॥
 सीसञ्चिदं वेट्टुरियस्स निम्मितं युगञ्चिदं लोहितकायचित्तितं ।
 युत्ता सुवण्णस्स च रूपियस्स च सोभन्ति अस्सा पि च मे मनोजवा ॥२९॥
 सो तिट्ठसि हेमरथे अधिट्ठितो देवानं इन्दो व सहस्सवाहनो
 पुच्छामि ताहं यसवन्नकोविदं कथं तथा लद्धो अयं उट्ठारो ति ॥३०॥
 सुजातो नामहं भन्ते राजपुत्तो पुरे अट्ठं ।
 तञ्च मं अनुकम्पाय सञ्जामास्मि निवेशयि ॥३१॥
 खीणायुकञ्च मं ज्ञात्वा सरीरं पादासि सत्थुनो ।
 इमं सुजात पुजेहि त ते अत्थय हेहिति ॥३२॥
 ताहं गन्धेहि मालेहि पूजयित्वा समुय्युतो ।
 पहाय मानुसं देह उप्पपन्नोमिह नन्दने ॥३३॥
 नन्दने पवने रम्मे नानादिजगनायुते ।
 रमामि नच्चगीतेहि अच्छराहि पुरस्वतोति ॥३४॥

चूलरथविमानं तेरसमं ॥१३॥

६४—महारथविमानं (५१४)

सहस्सयुत्त ह्यवाहनं सुभं अरुह्यिहं सन्दननेकचित्तं ।
 उय्यानभूमि अभितो अनुक्कम पुरिन्ददो भूतपती व वासवो ॥१॥
 सोवणमया ते रथकुब्बरा उभो फलेहि असेहि अतीव सगता ।
 मुजातगुम्बा नरवीरनिद्धिता विरोचनि पण्णरसे व चन्दो ॥२॥
 सुवण्णजालाविततो रथो अयं बह्विह नाना रतनेहि चित्तितो ।
 मुनन्दिघोमो च मुभस्सरो च विरोचति चामरहत्य बाहुहि ॥३॥
 इमा च नाभ्यो मनसाभिनिम्मिता रथस्स पादन्तरमज्झमसिता ।
 इमा च नाभ्यो सतराजि चित्तिता सतेरिता विज्जूरिवण्णभासरे ॥४॥
 अनेकचित्ता विततो रथो अयं पुथुं च नेमी च सहस्सरड्ढसियो ।
 तेसं सरो मुय्यति वग्गुरुपो पञ्चङ्गिकं तुरियमिवण्णवादितं ॥५॥
 सिरस्मि चित्तं मणिसन्दकप्पितं सदा विसुद्धं रुचिरं पभस्सरं ।
 सुवण्णराजीहि अतीव संगत वेळ्ळुरियराजीहि अतीव सोभति ॥६॥
 इमे च बली मणिसन्दकप्पिता आरोहकम्बू मुजवा ब्रह्मपमा ।
 ब्रह्मा महन्ता बलिनो महाजवा मनो तव ज्जाय तथेव सिंसरे ॥७॥
 इमे च सब्बे सहिता चतुक्कमा मनो तव ज्जाय तथेव सिंसरे ।
 समं वहन्ति म्हुक्का अत्तद्धता आमोदमाना तुरगानमुत्तमा ॥८॥
 धुनन्ति वत्तन्ति पवत्तन्ति अम्बरे अब्भुद्धनन्ता मुक्ते पिलन्धने ।
 तेमं सरो मुय्यति वग्गुरुपे पञ्चङ्गिकं तुरियमिव ष्णवादितं ॥९॥
 रथस्स घोसो अपिलन्धनानि खुरस्स नादी अभिसंसनाय च ।
 घोसो सुवग्गू समिनस्स मुय्यति गन्धव्वतुरियानि विचित्रं सवनं ॥१०॥
 रथे ठिता ता मितमन्दलोचना आळारपम्हा हसिता पियंवदा ।
 वेळ्ळुरियजाला विन्ता तनुच्छवा सदेव गन्धव्वसुरग्गपूजिता ॥११॥
 रता रत्तम्बरपीतवामसा विसालनेत्ता अभिरत्तलोचना ।
 कुलेमु जाता मुतनू सुविम्हिता रथे ठिता पञ्जालिका उपट्ठिता ॥१२॥
 काकम्बुका युरधरा सुववाससा सुमज्जिमा ऊरुधनोपपन्ना
 वट्टङ्गुलियो सुवमुत्वा सुदस्सना रथे ठिता पञ्जालिका उपट्ठिता ॥१३॥
 अञ्जामु वेणीमु सुमिस्सकेसियो समं विभत्ताहि पभस्सराहि च ।
 अनुपब्बता ता तव मानसे रता रथे ठिता पञ्जालिका उपट्ठिता ॥१४॥
 आवेणिनियो पदुमुप्पलच्छदा अलङ्कता चन्दनसारवोसिता ।
 अनुपब्बता ता तव मानसे रता रथे ठिता पञ्जालिका उपट्ठिता ॥१५॥

ता मालिनियो पद्मपुष्पलच्छदा अलङ्कता चन्दनसारवोसिता ।
 अनुपब्बता ता तव मानसे रता रथे ठिता पञ्जलिका उपट्टिता ॥१६॥
 कण्ठेसु तव यानि पिलन्धनानि च हृत्थेसु पादेसु तथेव सीसे ।
 ओभासयन्ति दम सब्बतो दिसा अब्भुद्दयं सारन्दिको व भानुमा ॥१७॥
 वानस्स वेगेन च सम्पकम्पिता भुज्जेसु माला अपिलन्धनानि च ।
 मुञ्चन्ति घोसं रुचिरं सुचिं सुभं सब्बहिं विञ्ज्जूहिं सुसत्तरूप ॥१८॥
 उय्यानभूम्या च दुहृत्थतो ठिता रथा च नागा तुरियानि वासरो ।
 तमेव देविन्द पमोदयन्ति वीणा यथा पोक्खरपत्तबाहुहिं ॥१९॥
 इमामु वीणामु बहूसु वग्गुमु मनुञ्जरूपामु हृदयेरितम्पितं ।
 पवज्जमानामु अतीव अच्छरा भमन्ति कञ्जा पद्दुमेसु सिक्खिता ॥२०॥
 यथा च गीतानि च वादितनि च नच्चानि चिमानि समेन्ति एकतो ।
 अथेत्थ नन्वन्ति अथेत्थ अच्छरा ओभासयन्ति उभतो व रत्तिया ॥२१॥
 सो मोदासि तुरियगणप्पबोधनो महीयमानो वजिरावुधो रिव ।
 इमामु वीणामु बहूसु वग्गुसु मनुञ्जरूपामु हृदयेरितम्पितं ॥२२॥
 किं त्वं पुरे कम्ममकासि अत्तना मनुस्सभूतो पुरिमाय जातिया ।
 उपोसथं किं वा तुवं उपाविमिं किं धम्मचरिय वत्तमाधिरोचसि ॥२३॥
 नयिदं अप्पस्स कत्तस्स कम्मनो पुब्बे मुचिणस्स उपोसथस्स वा ।
 इद्धानुभावो विपुलो अयं तव यं देवसंघं अधिरोचसे भुसं ॥२४॥
 दानस्स ते इदं फलं अथो सीलस्स वा पन ।
 अथो अञ्जलिकम्मस्स तम्मे अक्खाहिं पुच्छितो ॥२५॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गलानेन पुच्छितो ।
 पञ्च पुट्ठो वियाकासि यस्म कम्मसिस्सं फलं ॥२६॥
 जित्तिन्द्रिय बुद्धं अनोमनिककमं नरुत्तम कस्सप अग्गपुग्गलं ।
 अपापुरन्तं अमतस्स द्वारं देवातिदेव सत्तपुञ्जलक्खन ॥२७॥
 तं अद्दस कुञ्जरं ओघतिण्णं सुवण्णसिन्निन्दबिम्बमादिसं ।
 दिस्वान तं खिप्पमहं मुचिमनो तमेव दिस्वान मुभासितद्धज ॥२८॥
 तमन्नपानं अयवापि चीवरं सुचिं पणीतं रससा उपेतं ।
 पुष्पाभिकिण्णमिहं सके निवासने पतिट्ठुपेसिं स असंगमानसो ॥२९॥
 तमन्नपानेन च चीवरेन च खज्जेन भोज्जेन च सायनेन च ।
 सन्तप्पयित्वा दिपादानमुत्तमं सो सग्गसो देवपुरे रमामहं ॥३०॥
 एतेनुपायेन इमं निरग्गलं यञ्जं यजित्वा तिविधं विमुद्धं ।
 गाहायहं मानुस्सकं समुस्सयं इन्दसमो देव पुरे रमामहं ॥३१॥

आयुञ्च वणञ्च सुखं बलञ्च पणीतं रूपं अभिखङ्कता मुनि ।
 अन्नञ्च पानञ्च बहुं सुसंखतं पतिद्वापेतम्बमसंगमानसो ॥३२॥
 इमस्मि लोके परस्मि वा पन बुद्धेन सेट्ठो च समो न विज्जति ।
 आहुनेय्यानं परमाहुति गतो पुञ्जात्थिकान विपुलप्फले सिनन्ति ॥३३॥

महारथविमानं बुद्धसमं ॥४॥

उद्दानं—

मण्डूको रेवति झत्तो कक्कटो द्वारपालको ।
 द्वै करनीया द्वे सूवी तयो नागा च द्वे रथा ।
 पुरिसानं पञ्चमो बग्गो ति पवुच्चतीति ॥

भाणवारं तत्तियं ।

६—पायासिवग्गो

६५—अगारियविमानं (६।१)

यथा वनं चित्तलतं पभासति उय्यानसेट्ठं तिदसानं उत्तमं ।
तथूपमं तुय्हमिदं विमानं ओभासय तिट्ठति अन्तलिक्खे ॥१॥
देविद्विपत्तो सि महानुभावो मनुस्स भूतो किमकासि पुञ्जं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो भोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
पञ्हं पुट्ठो वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
अहञ्च भरिया च मनुस्सलोके ओपनभूता घरमावसिम्हा ।
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्ता सक्कञ्च दानं विपुलं अदम्ह ॥४॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥
अगारियविमानं पठमं ॥१॥

६६—अगारियविमानं (६।२)

यथा वनं चित्तलतं पभासति उय्यानसेट्ठं तिदसानं उत्तमं ।
तथूपमं तुय्हमिदं विमानं ओभासय तिट्ठति अन्तलिक्खे ॥१॥
देविद्विपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्जं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
सो देवपुत्तो अत्तमना . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
अहञ्च भरिया च मनुस्सलोके ओपानभूता घरमावसिम्ह ।
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्ता सक्कञ्च दानं विपुलं अदम्ह ॥४॥
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥
अगारियविमानं दुतियं ॥२॥

६७—फलदायकविमानं (६।३)

उच्चमिद मणिधूण विमानं समन्ततो सोऽसयोजनानि ।
 कूटागारा सत्तसता उळारा वेळुरियत्थम्भा रुचि कत्थता सुभा ॥१॥
 तत्थच्छसि पिवसि खादसी च दिब्ब च वीणा पवदन्ति वग्गू ।
 अट्टट्टुका सिक्खिता साधुरूपा दिब्बा च कञ्जा तिमसा वरा उळारा ।
 नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ॥२॥
 देविद्विपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ज । ।
 केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिग्ग पभासतीति ॥३॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
 पञ्हुं पुट्ठो वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 फलदायी फल विपुल लभति ददमुजुगतेमु पसन्नमानसो ।
 सो हि मोदति सग्गप्पत्तो तिमिदेवे अनुभोति च पुञ्जफलं विपुल ।
 तथेवह महामुनि अदासि चतुरो फले ॥५॥
 तस्मा हि फल अलमेव दानु निच्च मनुस्सेन सुखत्थिकेन ।
 दिब्बानि वा पत्थयता सुखानि मनुस्ससोभाग्य तमिच्छता वा ति ।
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्ब दिसा पभासतीति ॥६॥
 फलदायकविमानं ततियं ॥३॥

६८—उपस्सयदायकविमानं (६।४)

चन्दो यथा विगतवलाहके नभे ओभासयं गच्छति अन्तलिक्खे ।
 तथूपमं तुह्मिदं विमानं ओभासयं तिट्ठति अन्तलिक्खे ॥१॥
 देविद्विपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासिपुञ्जा ।
 केनासि एव जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
 अहञ्च भरिया च मनुस्सलोके उपस्सयं अरहतो अदम्ह ॥४॥
 अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्ता सक्कच्च दानं विपुलं अदम्ह ॥५॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥
 उपस्सयदायकविमानं चतुत्थं ॥४॥

६६—उपस्सयदायकविमानं (६।६)

सुरियो यथा विगतवलाहके नभे . . पे . .
 (यथा हेट्ठा विमानं तथा वित्थारेतब्ब) . . १-५
 वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥

बुत्तियउपस्सयदायकविमानं पञ्चमं ॥५॥

७०—भिक्ष्वादायकविमानं (६।६)

उच्चमिदं मणियूणं विमानं समन्ततो द्वादसयोजनानि ।
 कूटागारा सत्तरसा उळारा वेळुरियत्तम्भा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
 देविद्धिपत्तो सि महानुभावो . . पे . . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो . . पे . . यस्स कम्ममिदं फलं ॥३॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो दिस्वान भिक्खुं तसितं किलन्तं ।
 एकाहं भिक्खं पटिपादयिस्सं समङ्गिभत्तेन तदा अदांसि ॥४॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥

भिक्ष्वादायकविमानं छट्ठं ॥६॥

७१—यवपालकविमानं (६।७)

उच्चमिदं मणियूणं विमानं . . पे . .
 वण्णो च ते सब्ब दिसा पभासतीति ॥१,२॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो अहोसि यवपालको ।
 अहं विरजं भिक्खुं विप्पसन्नमनविलं ॥४॥
 तस्स अदांसि कुम्मास पसन्नो सकेहि पाणिहि
 कुम्मासपिण्डं दत्त्वाण मोदामि नन्दने वने ॥५॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

यवपालकविमानं सत्तमं ॥७॥

७२—कुराडलीविमानं (६।८)

अलङ्कृतो मल्यधरो सुवत्यो मुकुण्डली कप्पितकेसमस्सु ।
 आमृतहत्याभरणो यसस्सी दिब्बे विमानम्हि यथापि चण्डिमा ॥१॥
 दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गू अट्टट्टुका सिक्खिता साधुरूपा ।
 दिब्बा च कञ्जा त्तिदसवरा उळारा नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ॥२॥
 देविद्विपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ज ।
 केनासि एव जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥३॥
 मो देवपुत्तो अत्तमनो . पे . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 अह मनुस्सेसु मनुस्सभूतो दिस्वान समणे सीलवन्ते ।
 सम्पन्नविज्जाचरणे यसस्सी बहुस्सुते तण्हक्खयूपपन्ने ।
 अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सक्कच्च दानं विपुलं अदासि ॥५॥
 तेन मे तादिसो वण्णो . पे . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

कुण्डलीविमानं अट्टमं ॥८॥

७३—कुराडलीविमानं (६।९)

अलङ्कृतो मल्यधरो सुवत्यो मुकुण्डली कप्पितकेसमस्सु ।
 आमृतहत्याभरणो यसस्सी . दिब्बे विमानम्हि यथापि चन्दिमा ॥१॥
 दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गू अट्टट्टुका सिक्खिता साधुरूपा ।
 दिब्बा च कञ्जा त्तिदसवरा उळारा नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ॥२॥
 देविद्विपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासिपुञ्ज ।
 केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥३॥
 मो देवपुत्तो अत्तमनो . पे . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 अह मनुस्सेसु मनुस्सभूतो दिस्वान समणे साधुरूपे ।
 सम्पन्नविज्जाचरणे यसस्सी बहुस्सुते तण्हक्खयूपपन्ने ॥५॥
 अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सक्कच्च दानं विपुलं अदासि ।
 तेन मे तादिसो वण्णो . पे . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

वृत्तियकुण्डलीविमानं नवमं ॥९॥

७४—उत्तरविमानं (६।१०)

या देवराजस्स सभा सुधम्मा यत्थच्छति देवसंघो समग्गो ।
 तथूपमं तुप्पमिदं विमानं ओभासरयं तिट्ठति अन्तलिक्खे ॥१॥
 देविद्विपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्जं ।
 केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
 मो देवपुत्तो अत्तमनो . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो रञ्जो पायासिस्स अहोसि माणवो ।
 लद्धा घनं संविभागे अकासि पिया च मे सीलवन्तो अहेसु ॥४॥
 असञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सक्कच्च दानं विपुलं अदासि ॥५॥
 तेन मे तादिमो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

उत्तरविमानं बसधं ॥१०॥

उद्दानं—

द्वे अगारिनो फलदायि, द्वे उपस्सयवायि भिक्खय वायि ।
 यवपालको वे च द्वे कुण्डलीनो पायासीति ॥

छट्टो वग्गो ॥६॥

७—सुनिक्रिसत्तवग्गो

७५—चित्तलताविमानं (७।१)

यथा वनं चित्तलतं पभासति उय्यानसेट्ठं तिदसानमुत्तमं ।
तथूपमं तुय्हमिदं विमानं ओभासयं तिट्ठति अन्तल्लिक्खे ॥१॥
देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्जं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
अहं मनुस्सेमु मनुस्सभूतो दलिट्ठो अत्ताणो कपणो कम्मकरो अहोसि ।
जिन्ने च माता पितरो अभरिं पिया च मे सीलवन्तो अहेम् ॥४॥
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सककच्च दानं विपुलं अदासि ।
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥

चित्तलताविमानं पठमं ॥१॥

७६—नन्दनविमानं (७।२)

यथा वनं नन्दनं चित्तलतम्पभासति उय्यानसेट्ठं तिदसानमुत्तमं ।
तथूपमं तुय्हमिदं विमानं ओभासयं तिट्ठति अन्तल्लिक्खे ॥१॥
देविद्धिपत्तौसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्जं ।
केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥२॥
सो देवपुत्तो अत्तमनो . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥३॥
अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो दलिट्ठो अत्ताणो कपणो कम्मकरो अहोसि ।
जिन्ने च माता पितरो अभरिं पिया च मे सीलवन्तो अहेम् ॥४॥
अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सककच्च दानं विपुलं अदासि ।
तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥५॥

नन्दनविमानं दुतियं ॥२॥

७७—मणिधूणविमानं (७१३)

उच्चमिदं मणिधूणं विमानं समन्ततो द्वादसयोजनानि ।
 कूटागारा सत्तरसा उळारा वेळुरियत्थम्भा रुचिकल्पता सुभा ॥१॥
 तत्थच्छसि पिवसि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गू ।
 दिब्बा रसा कामगुणेत्य पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवर्णच्छन्ना ॥२॥
 केन ते तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥३॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो . . पे . . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो विवने पथे चङ्कम अकासि ।
 आरामहक्खानि च रोपयिस्सं पिया च मे मीलवन्तो अहेसुं ॥५॥
 अन्नञ्च पानञ्च पसन्नचित्तो सक्कच्च दानं विपुलं अदासि ।
 तेन मे तादिसो वण्णो . . पे . . वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥६॥

मणिधूणविमानं ततियं ॥३॥

७८—सुवराणविमानं (७१४)

सोवर्णमये पब्बनस्मि विमानं सब्बतो फलं ।
 हेमजालपतिच्छन्नं किङ्किणिकजालकप्पितं ॥१॥
 अट्टसा मुक्कता थम्भा सब्बे वेळुरियामया ।
 एकमेकाय अमिया रतना सत्तनिम्मिता ॥२॥
 वेळुरिय सुवर्णस्स फलिका रूपियस्स च ।
 मसारगलमुत्ताहि लोहितङ्क मणीहि च ॥३॥
 चित्रा मनोरमा भूमि न तत्थुदंसते रजो ।
 गोपाणसि गणापीता कूतं धरेन्ति निम्मिता ॥४॥
 सोपानानि च चत्तारि निम्मिता चतुरो दिसा ।
 नानारतनगम्भेहि आदिच्चो व विरोचती ॥५॥
 वेदिका चतस्सो तत्थ विभत्ता भागसो मित्ता ।
 दद्वह्माना आभन्ति समन्ता चतुरो दिसा ॥६॥
 तस्मि विमाने पवरे देवपुत्तो महप्पभो ।
 अतिरोचसि वण्णेन उदयन्तो व भानुमा ॥७॥
 दानस्स ते इदं फलं अथो सीलस्स वा पन ।
 अथो अञ्जलिकम्मस्स तम्मे अक्खाहि पुञ्चित्तीति ॥८॥

सो देवपुत्तो अत्तमनो भोगल्लानेन पुच्छितो ।
 पञ्चं पुट्टो वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥१॥
 अहं अन्धकविन्दस्मि बुद्धस्सादिच्चबन्धुनो ।
 विहारं सत्थु करेसि पसन्नो सकेहि पाणिहि ॥१०॥
 तत्थ गन्धञ्च मालञ्च पच्चयञ्च विलेपन ।
 विहार सत्थु पादासि विप्पसन्नेन चेतसा ॥११॥
 तेन मय्हं इदं लद्धं वस वत्तेमि नन्दने ।
 नन्दने पवरे रम्मे नानादिजगणायुते ।
 रमामि नच्चगीतेहि अच्छराहि पुरक्खतोति ॥१२॥

सुवण्णविमानं चतुत्थं ॥४॥

७६—अम्बविमानं (७१५)

उच्चमिदं मनिधूणं विमानं समन्ततो द्वादसयोजनानि ।
 कूटागारा सत्तसता उळारा वेळुरियत्थम्भा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
 तत्थच्छसि पिवासि खादसी च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गू ।
 दिब्बा रसा कामगुणोत्थ पञ्च नारियो नच्चन्ति सुवण्णछन्ना ॥२॥
 केन ते तादिसो वण्णो . पे . वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥३॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो . पे . यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥४॥
 गिम्हानं पच्छिमे मासे पतापेन्ते दिवाकरे ।
 परेसं भतको पोसो अम्बारामं असिञ्चहं ॥५॥
 अथ तेन गमा भिक्खु सारिपुत्तो ति विस्सुतो ।
 किलन्तरूपो कायेन अकिलन्तो पि चेतसा ॥६॥
 तञ्च दिस्वान आयन्तं अबोचमम्बसिञ्चको ।
 साधु तं भन्ते न्हापेय्य यं ममस्स सुखावह ॥७॥
 तस्स मे अनुकम्पाय निक्खिपि पत्तचीवरं ।
 निसीदि रुक्खमूलस्मि छायाय एकचीवरो ॥८॥
 तञ्च अच्छेन वारिना पसन्नमनसो थेर ।
 न्हापायि रुक्खमूलस्मि छायाय एकचीवरं ॥९॥
 अम्बो च सित्तो समणो न्हापितो मया च पुञ्ज पसुतं अनप्पक
 इति सो पीतिया कायं सब्बं फरति अत्तनो ॥१०॥

तदेव एतकं कम्म अकासि ताय जातिया ।
 पहाय मानुसं देहमुपपन्नोमिह नन्दनं ॥११॥
 नन्दने पवने रम्मे नानादिजगणायुते ।
 रमामि नच्चगीतेहि अच्छराहि पुरक्खतो ॥१२॥
 अम्बविमानं पञ्चमं ॥५॥

८०—गोपालविमानं (७१६)

दिस्वान देव पनिपुच्छि भिक्खु उच्चे विमानमिह चिरट्टितिकं ।
 आमुत्तहत्थबाहरणो यसस्सी दिब्बे विमानमिह यथापि चन्दिमा ॥१॥
 अलङ्कतो मालधारि सुवत्थो सुकुन्दली कप्पितकेसमस्सु ।
 आमुत्तहत्थाभरणो यसस्सी दिब्बे विमानमिह यथापि चन्दिमा ॥२॥
 दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु अट्टट्टका सिक्खिता साधुरूपा ।
 दिब्बा च कञ्जा निदसवरा उल्लारा नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ॥३॥
 देविट्ठिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभतो किमकासि पुञ्ज ।
 केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
 मो देवपुत्तो अत्तमनो...पे...यस्स कम्मस्सिद फलं ॥५॥
 अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूतो संगम्म रक्खिस्सं परेसं धेनुयो
 ततो च आगा समणो ममन्तिके गावो च मामे अगमसु खादितु ॥६॥
 द्वयज्ज किच्चं उभयञ्च कारियं इच्चेवहं भन्ते तदा विचिन्तायि ।
 ततो च सञ्ज पटिलद्धयोनिसो ददाहि भन्ते ति खिपि अनन्तकं ॥७॥
 मो मासखेत तुरितो अवामारि पुरायं भञ्जति यस्सिद धनं ।
 ततो च कण्हो उरयो महाविमो अडंसि पादे तुरितस्स मे सतो ॥८॥
 स्वाहं अट्टोमिह दुक्खेन पीळितो भिक्खू च त साम भुञ्जिचनन्तकं ।
 अहोसि कुम्मानं ममानुकम्पया ततो चुतो कालकतोमिह देवता ॥९॥
 तदेव कम्मं कुसल कत मया सुखञ्च कम्म अनुभोमि अत्तना ।
 तथाहि भन्ते अनुकम्पितो भुसं कतञ्जुताय अभिवादयामि तं ॥१०॥
 सदेवके लोके समारके च अञ्जो मुनि नत्थि तयानुकम्पको ।
 तथा हि भन्ते अनुकम्पितो भुसं कतञ्जुताय अभिवादयामि तं ॥११॥
 इमास्म लोके परस्सि वा पन अञ्जो मुनि नत्थि तयानुकम्पको ।
 तथाहि भन्ते अनुकम्पिको भुसं कतञ्जुताय अभिवादयामि तं ॥१२॥

गोपालविमानं छट्ठं ॥६॥

८१—कन्थकविमानं (७।७)

पुष्णमाये यथा चन्दो नक्खत्तपरिवारितो ।
 समन्ता अनुपरियाति तारकाधिपति समी ॥१॥
 तत्थूपमं इदं व्यम्हं दिब्बं देवपुरम्हि च ।
 अतिरोचति वण्णेन उदयन्तो व रड्डिसमा ॥२॥
 वेळुरियसुवण्णस्स फलिकारूपि यस्स च ।
 मसारगल्लमुत्ताहि लोहितड्ढकमणिहि च ॥३॥
 चित्रा मनोरमा भूमि वेणुरियस्स सण्ठिता ।
 कूटागारा सुभा रम्मा पासादो ते सुमापितो ॥४॥
 रम्मा च ते पोक्खरणी पुथुला मच्छमेविता ।
 अच्छोदका विप्पसन्ना सोवण्णवालिका सन्थता ॥५॥
 नाना पदुमसंछन्ना पुण्डरीकसमोगता ।
 सुरभि सम्पवायन्ति मनुञ्जा मालुतेरिता ॥६॥
 तस्सा ते उभतो पस्से वनगुम्वा सुमापिता ।
 उपेता पुप्फरुक्खेहि फलरुक्खेहि चूभयं ॥७॥
 सोवण्णपादे पल्लड्ढके म्मुदुके गोणसन्थते ।
 निसिन्नं देवराजं व उपतिट्ठन्ति अच्छरा ॥८॥
 सब्बाभरणसच्छन्ना नाना मालाविभूसिता ।
 रमेन्ति तम्महिद्धिकं वसवत्ती च मोदसि ॥९॥
 भेरिसखमुदिद्धगाहि वीणाहि पणवेहि च ।
 रमसि रतिसम्पन्नो नच्चगीतेसु वादिते ॥१०॥
 दिब्बा ते विविधा रूपा दिब्बा सहा अथो रसा ।
 गन्धा च ते अधिप्पेता फोट्टब्बा च मनोरमा ॥११॥
 तस्मिं विमाने पवरे देवपुत्ता महप्पभा ।
 अधिरोचसि वण्णेन उदयन्तो व भानुमा ॥१२॥
 दानस्स ते इदं फलं अथो सीलस्स वा पन ।
 अथो अञ्जलिकम्मस्स तम्मे अक्खाहि पुच्छितो ॥१३॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो..पे..यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥१४॥
 अहं कपिलवत्थुस्मिं साकियानं पुरुत्तमे ।
 मुद्धोदनस्स पुत्तस्स कन्थको सहजो अहं ॥१५॥

यदा सो अद्वरत्तायम्बोघाय अभिनिक्रमो ।
 सो मं मुद्गहि पानीहि जालिनम्बनखेहि च ॥१६॥
 सत्थिं आकोटयित्वान वह सम्मातिमब्रवि ।
 अहं लोकं तारयिस्स पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥१७॥
 तम्मे गिरं सुणन्तस्स हासो मे विपुलो अहु ।
 उदग्गच्चित्तो सुमनो अभिसिसि तदा अहं ॥१८॥
 अभिरुद्धञ्च मं आत्वा साक्यपुत्तं महायसं ।
 उद्गग्गच्चित्तो मुदितो वाहिस्सं पुरिसुत्तमं ॥१९॥
 परेसं विजितं गन्त्वा उग्गतस्मिं दिवाकरे ।
 • ममं छन्नञ्च ओहाय अनापेक्खो अपक्कमि ॥२०॥
 तस्स तम्बनखे पादे जिह्वाय परिलेहिसि ।
 गच्छन्तञ्च महावीरं रुदमानो उदिक्खस्सं ॥२१॥
 अदस्सनेनहं तस्स सक्यपुत्तसिरीमतो ।
 अलत्थं गरुकावाधं खिप्पं मे मरनं अहु ॥२२॥
 तस्सेव आनुभावेन विमानमावसामहं ।
 सब्बकामगुणूपेतं दिब्बं देवपुरमिह च ॥२३॥
 यञ्च मे अहु वाहासो सद्दं सुत्वान बोधिया ।
 तेनेव कुसलमूलेन फुसिस्सं आसवक्खयं ॥२४॥
 सचे हि भन्ते गच्छेय्यासि सत्थु बृद्धस्स सत्तिके ।
 ममापित वचनेन सिरसा वज्जासि वन्दनं ॥२५॥
 अहमिपि दट्ठु गच्छिस्स जिन अप्पटिपुग्गल ।
 दुल्लभ दस्सनं होति लोकनाथान तादिनन्ति ॥२६॥
 सो च कतञ्जु कतवेदि सत्थारं उपसङ्कमि ।
 सुत्वा गिरं चक्खुमतो धम्मचक्खु विसोघयि ॥२७॥
 विमोघयित्वा दिट्ठिगतं विचिकिच्छा वतानि च ।
 वन्दित्वा सत्थुनो पादे तत्थेवन्तरधायथाति ॥२८॥

कन्धकविमानं सत्तमं ॥७॥

८२—अनेकवर्णविमानं (७।८)

अनेकवर्णं दरसोकनासनं विमानमात्थ्ह अनेकचित्त ।
 परिवारितो अच्छरानं गणेन सुनिम्मिमतो भूतपती व मोदसि ॥१॥

समासमो नत्थि कुतो पनुत्तुरो यसेन पुञ्जो न च इद्धिया च ।
 सब्बे च देवा तिदसा गणा समेच्च तं तं नमस्सन्ति ससि व देवा ॥२॥
 इमा च ते अच्छरायो समन्ततो नच्चन्ति गायन्ति पमोदयन्ति ।
 देविद्धिपत्तोसि महानुभावो मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्जं ॥३॥
 केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥
 सो देवपुत्तो अत्तमनो...ये...यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
 सो हम्पि भन्ते अहुवासि पुब्बे सुमेधनामस्स जिनस्स सावको ।
 पुथुज्जतो अनुबोधो हमस्सि सो सत्तवस्सानि पब्बजिस्साहं ॥६॥
 स्वाह सुमेधस्स जिनस्स सत्थुनो परिनिब्बुतस्सोघतिण्णस्स तादिनो ।
 रतनुच्चयं हेमजालेन छन्नं वन्दित्व धूपास्मि मनं पसादीयं ॥७॥
 नमासि दानं न च पन मत्थि दातु परे च खो तत्थ समादयेसि ।
 पूजेय नं पूजनियस्स घातुं एवं किर सग्गमितो गमिस्सथ ॥८॥
 तदेव कम्मं कुसलं कत मया सुखञ्च कम्मं दिब्ब अनुभोमि ।
 मोदामहं तिदसगणस्स मज्जे न तस्स पुञ्जास्स खयाम्हि अज्जगति ॥९॥
 अनेकवण्णविमानं अट्टमं ॥८॥

८३—मट्टकुंडलिविमानं (७१६)

अलङ्ककतो मट्टकुण्डली मालधारी हरिचन्दनुस्सदा ।
 बाहा पग्गय्ह कन्दसि वनमज्जे कि दुक्खतो तुवन्ति ॥१॥
 सोवण्णमयो पभस्सरो उप्पन्नो रथपञ्जरो मम ।
 तस्स चक्कयुगं न विन्दामि तेन दुक्खेन जहिस्सांमि जीवितान्ति ॥२॥
 सोवण्णमयं मणिमयं लोहितङ्कमयं अथ रूपियमयं ।
 आचिक्ख मे त्वं भद् माणव चक्कयुगं पटिलाभयामिते ति ॥३॥
 सो माणवो तस्स पावदि चन्दिमसुरिया उभयेत्थ दिस्सरे ।
 सोवण्णमयो रथो मम तेन चक्कयुगेन सोमतीति ॥४॥
 बल्लो खो त्वमसि माणव यो खो त्वं पत्थयसि अपत्थियं ।
 मञ्जांमि त्वं मरिस्ससि न हि त्वं लच्छसि चन्दिमसुरियेति ॥५॥
 गमनागमनम्पि दिस्सति वण्णघातु उभयेत्थ वीथिया ।
 पेतो पन कालकतो न दिस्सति कोनिध कन्दतं बाल्यतरोति ॥६॥
 सच्चं खो वदेसि माणव अहमेव कन्दतं बाल्यतरो ।
 चन्दं विय दारको रुदं पेतं कालकतमिपत्थयन्ति ॥७॥

आदित्तं वत मं सन्तं षतसित्तं व पावकं ।
 वारिना विय ओसिञ्चं सब्बं निब्बापये दरं ॥८॥
 अब्बूद्धं वत मे सल्ल सोक हृदयनिस्सितं ।
 यो मे सोकपरेतस्स पुत्तसोकं अपानुदि ॥९॥
 स्वाहं अब्बूद्धस्सल्लोस्मि सीतिभूतोस्मि निब्बुतो ।
 न सोचामि न रोदामि तव सुत्त्वान माणवाति ॥१०॥
 देवना नु सि गन्धब्बो आदु सक्को पुरिन्ददो ।
 को वा त्वं कस्स वा पुत्तो कथ जानेमु तं मयन्ति ॥११॥
 यञ्च कन्दसि यञ्च रोदसि पुत्तमाळहने सय डहित्वा ।
 स्वाह कुसलं करित्वा कम्म तिदसान सहव्यतं पत्तो ति ॥१२॥
 अप्पं वा बहुं वा न अद्दसामि दानं ददन्तस्स सके अगारे ।
 उपोसथकम्मं वा तादिस केन कम्मेन गतोसि देवलोकन्ति ॥१३॥
 आबाधिको ह दुक्खितो गिलानो आतुररूपोमिह सके निवेसने ।
 बुद्धं विगतजरं वितिण्णकङ्खं अदक्खिं सुगतं अनोमपञ्ज ॥१४॥
 स्वाह मुदितमनो पसन्नचित्तो अञ्जलि अकरि तथागतस्स ।
 ताह कुसलं करित्त्वान कम्म तिदसानं सहव्यतं पत्तो ॥१५॥
 [अच्छरियं वतब्भुत वत अञ्जलिकम्मस्स अयं ईदिसो विपाको ।
 अहम्पि मुदितमनो पसन्नचित्तो अज्जेव बुद्धं सरणं विजामीति] ॥१५अ॥
 अज्जेव बुद्धं सरण वजाहि धम्मञ्च संघञ्च पसन्नचित्तो ।
 तथेव सिक्खायपदानि पञ्च अखण्डफुल्लानि समादयस्सु ॥१६॥
 पाणातिपाता विरमस्सु खिप्पं लोके अदिन्नं परिवज्जयस्सु ।
 अमज्जपो नो च मुसा भणाहि सकेन दारेन च होहि तुट्ठोति ॥१७॥
 अट्टकामोसि मे यक्ख हितकामो सि देवते ।
 करोम तुय्हं वचनं त्व सि आचरियो मम ॥१८॥
 उपेमि बुद्ध सरणं धम्मञ्चापि अनुत्तरं ।
 संघञ्च नरदेवस्स गच्छामि सरणं अहं ॥१९॥
 पाणातिपाता विरमामि खिप्पं लोके अदिन्नं परिवज्जयामि ।
 अमज्जपो नो च मुसा भणामि सकेन दारेन च होमि तुट्ठोति ॥२०॥

मट्टकुण्डलिबिमानं नवमं ॥९॥

८४—सेरिस्सकविमानं (७।१०)

सुनोथ यक्कस्स च वाणिजान च समागमो यत्थ तदा अहोसि ।
 यथा कथं इतरितरेन चापि सुभासितं तच्च सुणाय सब्बे ॥१॥
 यो सो अहु राजा पायासिनाम भुम्मानं सहव्यगतो यस्ससी ।
 सो मोदमानो व सके विमाने अमानुमो मानुसे अञ्जभासिति ॥२॥
 वड्ढके अरञ्जो अमनुस्सट्ठाने कन्तारे अप्पोदके अप्पभक्खे ।
 सुदुग्गमे वण्णुपथस्स मज्जे वड्ढकम्भया नट्टमना मनुस्सा ॥३॥
 नयिध फला मूलमया च सन्ति उपादानं नत्थि कुतो घ भिक्खा ।
 अञ्जत्र पड्सूहि च वालुकाहि च तत्ताहि उण्हाहि च दारुणाहि ॥४॥
 उज्जङ्गलं तत्तमिवं कपाल अनायसं परलोकं नुत्थि ।
 लुट्ठानमा वासमिदं पुराण भूमिप्पदेमो अभिमत्तरूपो ॥५॥
 अथ तुम्हे केननुवण्णेन काय आसिप्पसनाय इमं पदेम ।
 अनुपविट्ठा सहसा समेच्च लोभा भया अथ वासम्पमूळजाति ॥६॥
 मगधेसु अङ्गेसु च सत्थवाहा आरोपियम्ह पणिय पहतं ।
 ते यामसे सिन्धुसोवीरभूमि धनत्थिका उद्दयं पत्थयाना ॥७॥
 दिवा पिपासं नधिवासयन्ता योग्गानु कम्पञ्च समेक्खमाना ।
 एतेन वेगेन आयाम सब्बे तेरंति मगं पटिपन्ना विकाले ॥८॥
 ने दुप्पयाता अपारद्धमग्गा अन्धा कुला विप्पनट्ठा अरञ्जो ।
 सदुग्गमे वण्णुपथस्स मज्जे दिस न जानाम पमूळ्ह चिन्ता ॥९॥
 इदञ्च दिस्वान अदिट्ठपुब्बं विमानमेट्ठञ्च तुवञ्च यक्ख
 तनुत्तरि जीवितमामिड्ढमना दिस्वा पपीता सुमना उदग्गति ॥१०॥
 पारं समुद्दस्स इमञ्च वण्णु वेत्ताचरमं सकुपथञ्च मग्ग ।
 नदियो पन पब्रतानञ्च दुग्गा पुथु दिसा गच्छथ भोगहेनु ॥११॥
 पक्खन्दियानं विजितं परेमं वेरज्जके मानुमे पेक्खमाना ।
 यं वो सुत अथवापि दिट्ठं अच्छेरकं तं वो सुणोम ताताति ॥१२॥
 इतोपि अच्छेरतरं कुमार ननो सुतं वा अथवापि दिट्ठं ।
 अतीतमानुस्सकमेव मब्ब दिस्वान तप्पाम अनोमवण्ण ॥१३॥
 वेहासयं पोक्खरञ्जो सवन्ति पहूनमाल्या बहुपुण्डरीका ।
 दुमा च ते निच्चफलूपपन्ना अतीवगन्धा सुरभी पवायन्ति ॥१४॥
 वेळ्ळुरियत्थम्बा सत्तमुस्सितासे सिलप्पवाळस्स च आयतड्ढसा ।
 मसारगल्ला सह लोहितड्ढका थम्बा इमे जोतिरसा मयासे ॥१५॥

सहस्सत्थम्बं अनुलानुभावं तेसुप्परी साधुमिद विमान ।
 रतनत्तरं कञ्चनवेदिमिस्सं तपनीयपट्टेहि च साधुच्छन्नं ॥१६॥
 जम्बोनदुत्तत्तमिद सुमट्ठो पासादसो पानफलूपपन्नो ।
 दळ्हो च वग्गू च सुसङ्गतो च अतीव निज्झानखमो मनुञ्जो ॥१७॥
 रतनत्तरस्मि बहुअन्नपानं परिवारितो अच्छरासंगणेन ।
 मुरज-आळम्बरत्तुरिय-सघट्ठो अभिवन्दितोसि थुतिवन्दनाय ॥१८॥
 सो भोदसि नारिगणप्पबोधतो विमान-पासादवरे मनोरमे ।
 अचिन्तियो सब्ब गुणूपपन्नो राजा यथा वेस्सवणो नलिन्या ॥१९॥
 देवो नु आसि उदा होसि यक्खो उदाहु देविन्दो मनुस्सभूतो ।
 पुच्छन्ति तं वाणिजसत्थवाहा आचिक्ख को नाम तुवं सि यक्खोति ॥२०॥
 मेरिस्सको नाम अहम्मिह यक्खो कन्तारियो वण्णुपथम्मिह गुत्तो ।
 इमं पदेम अभिपालयामि वचनकरो वेस्सवणस्स रञ्जोति ॥२१॥
 अधिच्चलद्धं परिणामजन्ते सयं कतं उदाहु देवेहि दिन्नं ।
 पुच्छन्ति तं वाणिजसत्थवाहा कथं तथा लद्धमिदं मनुञ्जं ॥२२॥
 नाधिच्चलद्धं न पणिणामजम्मे न सयं कतं न हि देवेहि दिन्नं ।
 सक्केहि कम्मेहि अपापकेहि पुञ्जोहि मे लद्धमिदं मनुञ्जं ॥२३॥
 कि ते वतं किं पन ब्रह्मचरियं किस्स सुचिण्णस्स अयं विपाको ।
 पुच्छन्ति तं वाणिजसत्थवाहा कथं तथा लद्धमिदं विमानं ॥२४॥
 मम पायासीति अहु समञ्जाना रज्जं यदा कारयि कोसलानं ।
 नत्थि कुदिट्ठि कदरियो पापधम्मो उच्छेदवादी च तदा अहोसि ॥२५॥
 समणो च खो आसि कुमारकस्सपो बहुस्सुनो चित्तकथो उट्टारो ।
 सो मे तदा धम्मकथं अकासि दिट्ठिविसूकानि विनोदयि मे ॥२६॥
 ताहं तस्स धम्मकथं सुणित्वा उपासकत्त पटिवेदयिस्सं ।
 पाणातिपाता विरतो अहोसि लोके अदिन्नं परिवज्जयिस्सं ।
 अमज्जपो नो च मुसा अभाणि सकेन दारेन च होमि तुट्ठो ॥२७॥
 तं मे वतं तं पन ब्रह्मचरियं तस्स सुचिण्णस्स अयं विपाको ।
 तेहेव कम्मेहि अपापकेहि पुञ्जोहि मे लद्धमिदं विमानं ॥२८॥
 सच्चं किराहंसु नरा सपञ्जा अनञ्जथा वचनं पण्डितानं ।
 यहिं यहिं गच्छति पुञ्जकम्मो तहिं तहिं भोदति कामकामि ॥२९॥
 यहिं यहिं सोकपरिद्वो च वधो च बन्धो च परिविकलेसो ।
 तहिं तहिं गच्छति पापकम्मो न मुच्चाति दुग्गतिया कदाचि ॥३०॥

सम्मूळहृषो व जनो अहोसि अस्मि मुहुत्तं कलली कतो च ।
 जनस्सिमस्स तुय्हञ्च कुमार अप्पच्चयो केननु खो अहोसि ॥३१॥
 इमे पि सिरिसपवना च ताता दिब्बा च गन्धा सुरभी पवन्ति ।
 ते सम्पवायन्ति इदं विमानं दिवा च रत्तो च तमं निहन्ता ॥३२॥
 इमेसञ्च खो वस्ससतच्चयेन सिपाटिका फलन्ति एकमेका ।
 मानुस्सक वस्ससतं अतीतं यदग्गे कायमिह् इधूपपन्नो ॥३३॥
 दिब्बानहं वस्ससतानि पञ्च अस्मि विमानमिह् ठत्वान ताता ।
 आयुक्खया पुञ्जाक्खया च विस्स तेनेव सोकेन पमूच्छितोस्मि ॥३४॥
 कथं नु सोचेय्य तथाविधो सो लद्धा विमानं अतुलं चिराय ।
 ये चापि खो इत्तरमुपपन्नो ते नून सोचेय्य परित्त पुञ्जाति ॥३५॥
 अनुच्छावि ओवदियञ्च मे तं यं मं तुम्हे पेय्यवाचं वदेथ ।
 तुम्हे व खो तातयानुगुत्ता ये निच्छकं तेन पलेथ सोत्थिन्ति ॥३६॥
 गत्त्वा मय सिन्धुसोवीरभूमिं ष्णत्थिका उद्दयपत्थयाना ।
 यथा पयोगा परिपुण्ण चागा काहाम सेरिस्स मह उट्ठारन्ति ॥३७॥
 मा हेव सेरिस्समहं अकट्टु सब्बञ्च वो भविस्सति य वदेथ ।
 पापानि कम्मनि विवज्जयाथ धम्मानु योगञ्च अधिट्टुहाथाति ॥३८॥
 उपासको अत्थि इममिह् मंघे बहुस्सुतो सीलवतूपपन्नो ।
 सद्धो च चागी च सुपेसलो च विचक्खणो सन्तुसितो मृतीमा ॥३९॥
 सञ्जान मानो न मुसा भणेय्य परहपघाताय न चेतपेय्य ।
 वेभूतिकं पेसुणं नो करेय्य सण्हञ्च वाचं सखिलं भणेय्य ॥४०॥
 सगारवो सप्पतिस्सो विनीतो अपापको अधिसीले विसुद्धो ।
 सो मातर पितरञ्चापि जन्तु धम्मे न पोसेति अरिवुत्ति ॥४१॥
 मञ्जे सो मातापितुन हि कारणा भोगानि परियेसति न अत्थहेतु ।
 मातापितूञ्च यो अच्चयेन नेक्खम्म पोणो चरिस्सति ब्रह्मचरियं ॥४२॥
 उजूअवद्धको असथो अमायो न लेसकप्पेन च वोहरेय्य ।
 सो तादिसो सुकतकम्मकारी धम्मे ठितो किन्ति लभेथ दुक्खं ॥४३॥
 त कारणा पातुकतोमिह् अत्तना तस्मा च मं पस्सथ वाणिजासे ।
 अञ्जत्र तेन हि भस्मी भवेथ अन्धाकुला विप्पनट्टा अरञ्जे ।
 त खिप्पमानेन लहुं परेन सु खो हवे सप्पुरिसेन सद्धगमोति ॥४४॥
 किन्नाम सो किञ्च करोति कम्मं किं नामधेय्यं किं पन तस्स गोत्तं ।
 मयमिपि नं दत्थुकामम्ह यक्ख यस्सानुम्पाय इधागतो सि ।
 लामा हि तस्स यस्स तुवं पि हेसीति ॥४५॥

यो कप्पको सम्भवनामधेय्यो उपासको कोच्छ भण्डूपजीवी ।
 जानाय नं तुम्हाकं पेससि यो सो मा च खो नं हिळ्ळित्थ सुपेसलो सोत्ति ॥४६॥
 जानामसे यं त्वं वदेसि यक्ख न खो तं जानाम स एदिसोत्ति ।
 मयम्पि नं पूजयिस्साम यक्ख सुत्वान तुम्हं वचन उळारन्ति ॥४७॥
 ये केचि मस्मिं सब्बे मनुस्सा दहारा महन्ता अथ वापि मज्झिमा ।
 सब्बेव ते आलम्बन्तु विमानं पस्सन्तु पुञ्ञान फल कदरियात्ति ॥४८॥
 ते तत्थ सब्बेव अहम्पुरेत्ति त कप्पक तत्थ पुरक्खित्वा ।
 मब्बे व ते आलम्बिंसु विमानं मसक्कसारं विय वासवस्स ॥४९॥
 ते अत्थ सब्बेव अहं पुरेत्ति उपासकत्तं पटिवेदयित्वा ।
 पाणातिपाता विरता अहेसु लोके अदिन्नम्परिवज्जयिमु ।
 अमज्जपा नो च मुसा भणिंसु सकेन दारेन अहेसु तुट्ठा ॥५०॥
 ते तत्थ सब्बेव अहम्पुरेत्ति उपासकत्तं पतिवेदयित्वा ।
 पक्कामि सत्थं अनुमोदमानो यक्खिद्धिया अनुमतो पुनप्पुन ॥५१॥
 गत्त्वान ते सिन्धुसो वीरभूमि धनत्थिका उट्ठाय पत्थयाना ।
 यथा पयोगा परिपुण्णलाभा पच्चागमुं पाटलिपुत्तमक्खत ॥५२॥
 गत्त्वान तेसं घरं सोत्थिवन्तो पुत्तेहि दारेहि समड्ढिगभूता ।
 अनन्दचित्ता सुमना पतीता अकंसु सेरिस्समहं उळारं ।
 सेरिस्सकं परिवेणं मापायसु ॥५३॥
 एतादिसा सप्पुरिसान सेवना महिद्धिया धम्मगुणान सेवना ।
 एकस्स अत्थाय उपासकस्स सब्बेव सत्ता सुंखिता अहेसुन्ति ॥५४॥
 सेरिस्सकविमानं वसमं ॥१०॥

८५—सुनिक्खित्तविमानं (७।११)

उच्छमिदं मणिथूणं विमानं समन्ततो द्वादस योजनानि ।
 कूटागारा सत्तसता उळारा वेळुरियथम्भा रुचिकत्थता सुभा ॥१॥
 तत्थच्छसि पिवमि खादामि च दिब्बा च वीणा पवदन्ति वग्गु ।
 दिब्बा रसा कामगुणेत्थ पञ्च नारियो च नच्चन्ति सुवण्णछन्ना ॥२॥
 केन ते तादिसो वण्णो केन ते इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥३॥
 पुच्छामि त देव महानुभाव मनुस्सभूतो किमकासि पुञ्ञं ।
 केनासि एवं जलितानुभावो वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥४॥

सो देवपुत्रो अत्तमनो मोग्गल्लानेन पुच्छितो ।
 पञ्चं पुट्ठो वियाकासि यस्स कम्मस्सिदं फलं ॥५॥
 दुन्निक्खित्तं मालं मुनिक्खपित्वा पतिट्ठपेत्वा सुगतस्स धूपे ।
 महिद्धिको चम्हि महानुभावो दिब्बेहि कामेहि समङ्गिभूतो ॥६॥
 तेन मे तादिसो वण्णो तेन मे इधमिज्झति ।
 उप्पज्जन्ति च मे भोगा ये केचि मनसो पिया ॥७॥
 तेनम्हि एवं जलितानुभावो वण्णो च मे सब्बदिसा पभासतीति ॥८॥
मुनिक्खित्तविमानं एकावसमं ॥११॥

उद्दानं--

द्वे दबिहा द्वे विहारा भनको गोपालकल्पका ।
 बनेकवण्ण-मत्त कुण्डली केरिस्सको मुनिक्खिग्गं पुरिसाने सत्तमो वग्गो ति
 भाषवार चतुत्थं ॥ ४ ॥

